

VOORWOORD	2
1 INLEIDING EN SYNTHESE	3
2 DEMOGRAFISCHE CONTEXT	8
2.1 Totale bevolking	8
2.2 Bevolkingsstructuur naar leeftijd en geslacht	9
2.3 Huishoudens	11
2.4 Multiculturaliteit	14
3 SOCIO-ECONOMISCHE KENMERKEN	16
3.1 Socio-economische status van de bevolking	16
3.2 Arbeidsmarkt	18
3.3 Inkomen en inkomensbron	20
4 GEZONDHEID	29
4.1 Algemene gezondheidstoestand	29
4.2 Gezondheid van de jonge kinderen	33
5 OPLEIDING	38
5.1 Schoolgaande bevolking in kleuteronderwijs	38
5.2 Schoolgaande bevolking in leerplichtonderwijs	39
5.3 Onderwijsritme in leerplichtonderwijs	40
6 HUISVESTING EN LEEFOMGEVING	41
7 WOORDENLIJST	42
COLOFON	47

Fiche n°13

Gemeente Sint-Gillis

Editie 2/2010

COMMISSION
COMMUNAUTAIRE FRANÇAISE
– COHÉSION SOCIALE

OBSERVATORIUM VOOR
GEZONDHEID EN WELZIJN
VAN BRUSSEL-HOOFDSTAD
– GEMEENSCHAPPELIJKE
GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

UNIVERSITÉ LIBRE DE
BRUXELLES – IGEAT

VOORWOORD

Dit document is fiche nr. 13-Sint-Gillis van de “*Gemeentelijke fiches voor de analyse van lokale statistieken in het Brussels Gewest*”.

Het is de bedoeling van deze fiches aan beleidsmakers en lokale actoren een eenvoudig instrument aan te bieden om inzicht te krijgen in bepaalde kenmerken van de bevolking waarmee zij werken en hen te helpen bij het uitstippelen van hun strategieën.

In het kader van haar decreet inzake sociale cohesie heeft de Franse Gemeenschapscommissie (**COCOF**) een instrument besteld dat de problemen en behoeften van de Brusselse gemeenten op het vlak van sociale cohesie statistisch benadert. Deze statistieken werden samengelegd met de ervaringen van de actoren op het terrein. In het instrument worden vergelijkingen gemaakt tussen de gemeenten (per statistische buurten) en tussen de gemeenten en het Gewest.

De documenten van dit instrument werden samengesteld door het Institut de Gestion de l'Environnement et de l'Aménagement du Territoire van de Université Libre de Bruxelles (**ULB-IGEAT**) in samenwerking met het **Observatorium voor Gezondheid en Welzijn**. Deze inventarisatie werd voorgelegd tijdens de verschillende lokale overlegmomenten en vergeleken met de ervaringen van de actoren op het terrein om zo behoeften en problemen aan het licht te brengen die niet in de statistische inventarisatie vermeld zijn. Deze analyse ondersteunde de lokale coördinatie op gemeentelijk niveau, met het oog op de voorbereiding van het nieuwe vijfjarenplan 2011-2015.

Gezien de fiches ook interessant zijn voor het grote publiek, heeft het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn de 19 gemeentelijke fiches vertaald.

Eigenlijk gaat het om een actualisering en verdere uitwerking van de gemeentelijke fiches van het Observatorium met de welzijns- en gezondheidsstatistieken per gemeente.

Verder zijn ook huisvestings- en onderwijsindicatoren (met cijfers van de Vlaamse en van de Franse Gemeenschap) opgenomen. In het kader van de opdracht van de COCOF werd bovendien ook een fiche voor het Gewest opgesteld, een handleiding die de lokale actoren helpt bij de interpretatie van de gegevens over hun gemeente en een derde en laatste document “bronnen en referenties” dat gebruikers begeleidt bij hun persoonlijk opzoekwerk in de basiscijfergegevens. Deze documenten werden echter niet vertaald.

Deze fiches vormen een aanvulling op de rapporten van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn (“Welzijns- en gezondheidsatlas van Brussel-Hoofdstad”, “Jaarlijkse welzijnsbarometer”, “Gezondheidsindicatoren van het Brussels Gewest”,...) die gratis geraadpleegd en gedownload kunnen worden op de website van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn (www.observatbru.be) en op de instrumenten ontwikkeld door het **BISA (Wijkmonitoring)**, Statistische indicatoren, Conjunctuurbarometer). De bespreking bij de hier voorgestelde gegevens is dan ook tot het strikte minimum beperkt. Wij nodigen u uit om deze documenten te lezen indien u meer uitleg wenst.

De cijfers voor Sint-Gillis worden vergeleken met de gemiddelde waarde voor het Brussels Gewest, ofwel met de hoogste en laagste waarden voor de verschillende gemeenten. Met “Gewest” of “Brussels Gewest” bedoelen we het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (19 gemeenten).

I. INLEIDING EN SYNTHESE

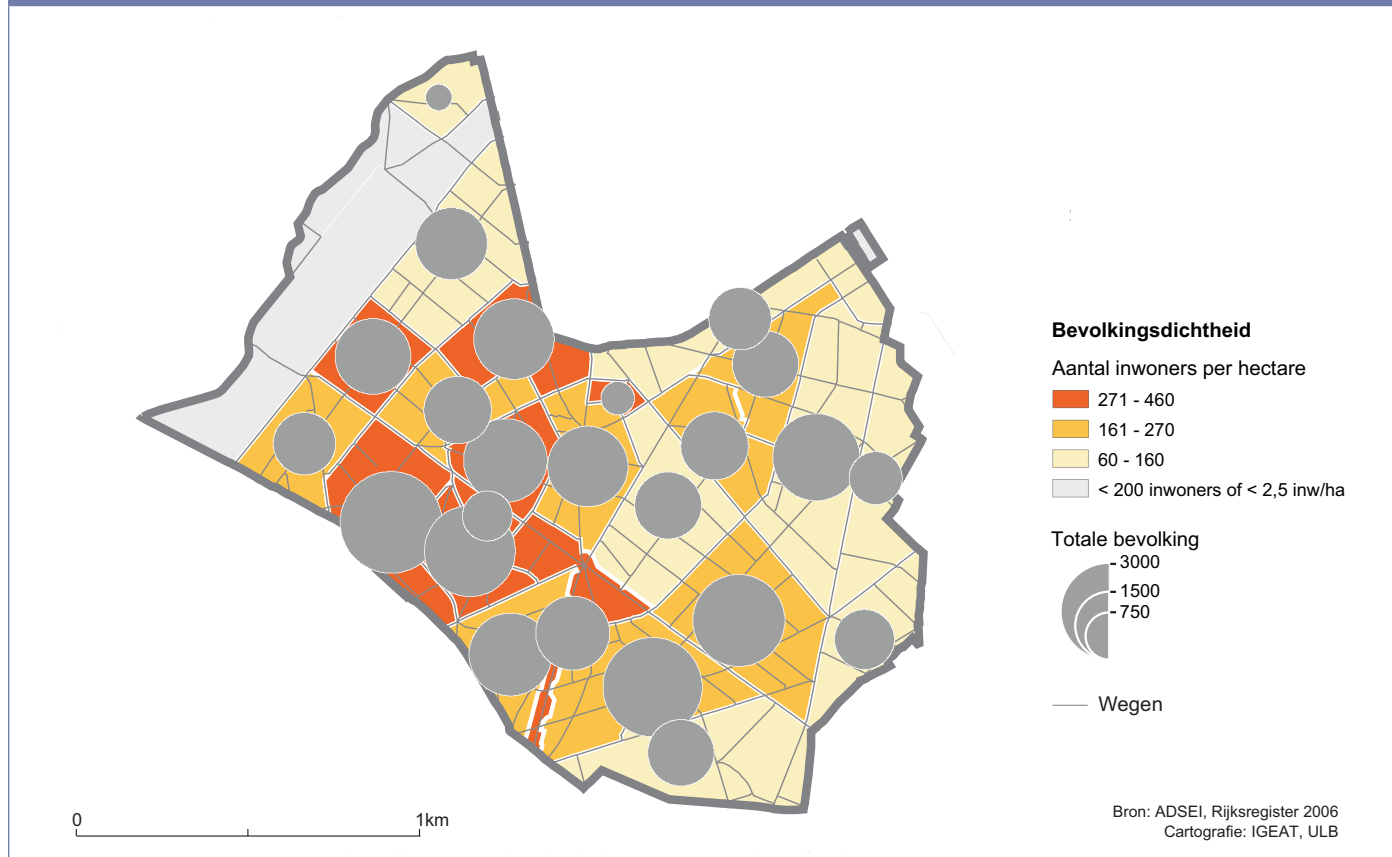
Kaart 1: Referentiekaart van Sint-Gillis.

Deze referentiekaart geeft weer hoe de gemeente wordt opgedeeld wanneer infragemeentelijke statistieken worden voorgesteld. De statistische buurten zijn op de kaart afgebakend in het rood. Hun identificatienummer bestaat uit een prefix (21013 voor Sint-Gillis) en een achtervoegsel, ook in het rood aangeduid op de kaart (A00-, A01-,...). De codes, benamingen, bevolkingsgroepen en -dichtheid van elke buurt zijn opgenomen in een lijst en op een kaart die geraadpleegd kan worden op de website van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

De wijken van de **Wijkmonitoring** zijn afgebakend in het oranje, hun nummers zijn eveneens in het oranje weergegeven op de kaart. Het betreft aggregaten van statistische buurten, maar de grenzen van deze wijken vallen niet altijd samen met de gemeentegrenzen. Zij kunnen namelijk verschillende gemeenten overlappen, zoals hier het geval is met wijk "42" dicht bij de Louizalaan. De wijken alsook de statistische buurten waaruit ze bestaan zijn eveneens opgenomen in een lijst beschikbaar op de website van het Observatorium.

Kaart 2: Bevolkingspreiding van Sint-Gillis op 01/01/2006.

Sint-Gillis is een kleine, dichtbevolkte gemeente (4,3 % van de bevolking van het Gewest), die grenst aan de Vijfhoek (Hallepoort) in het noorden, aan de Louizalaan (Brussel-Stad) en Elsene in het oosten, aan Vorst (gevangenis en park van Vorst) in het zuiden en aan Anderlecht (spoorweg en Zuidstation) in het westen. Sint-Gillis wordt vaak in twee delen opgesplitst: “Laag-Sint-Gillis” in het westen, grenzend aan Anderlecht, en “Hoog-Sint-Gillis” in het oosten, aan de kant van Elsene.

Het grondgebied van de gemeente werd vrijwel volledig verstedelijk vanaf de Eerste Wereldoorlog, voornamelijk in de vorm van

opbrengstgebouwen⁽¹⁾ en in grotere mate in het hogere gedeelte van de gemeente, in de vorm van herenhuizen. Dit vertaalt zich in de evolutie van de **bevolking** van de gemeente. Ze barst werkelijk uit haar voegen na 1860 en de curve bereikt een maximum (ongeveer 65 000 inwoners) omstreeks 1920. Het aantal inwoners daalt vervolgens gestaag, ondanks een buitengewoon grote immigratie van buitenlanders in de Zuidstationwijk tijdens de hele tweede helft van de 20ste eeuw. Na een stabilisering in de jaren 1980 en een recente heropleving, telt Sint-Gillis op 1 januari 2008 45 235

(1) Zie woordenlijst.

inwoners. De gemeente telt een kleiner aandeel 65-plussers en een groter aandeel actieven in vergelijking met het Gewest, wat leidt tot een bijzonder lage leeftijdsgebonden afhankelijkheidsgraad. Het aantal zeer oude mensen onder de senioren stijgt, maar blijft onder het gewestelijke gemiddelde. Er zijn veel eenpersoonshuishoudens, hun aandeel is bijzonder groot in Hoog-Sint-Gillis. Gezinnen met kinderen en grote huishoudens zijn vooral aanwezig in het lage gedeelte van de gemeente, vooral tussen het park van Vorst en het Sint-Gillisvoorplein.

Sint-Gillis is een van de gemeenten met het grootste percentage niet-Belgen in de bevolking (42 %), van wie een deel voortkomt uit de oude arbeidsimmigratie vanuit het Middellandse Zeegebied: Italianen, Spanjaarden, Portugezen en in een tweede fase Maghrebijnen. Deze migrantengezinnen hebben deels de Belgische nationaliteit verkregen door naturalisatie en geboorte op Belgische bodem. Dit is echter minder het geval bij de gezinnen afkomstig uit Zuid-Europa, doordat hun land van oorsprong tot de Europese Gemeenschap is toegetreden. Hoog-Sint-Gillis is dan weer zeer aantrekkelijk voor onderdanen van landen uit West-Europa, vooral Fransen, deels omwille van de internationale functies van Brussel.

Deels gelegen in de voormalige industriële as van de Zennevallei, wordt de gemeente Sint-Gillis gekenmerkt door een sterke aanwezigheid van de volksklasse. Toch woont in Hoog-Sint-Gillis, op de helling⁽²⁾, een meer welgestelde bevolking. Deze situatie weerspiegelt het feit dat Sint-Gillis zich op de grens van de arme sikkels⁽³⁾ bevindt. Dit vertaalt zich in een gemiddeld belastbaar inkomen dat aanzienlijk lager ligt dan het gewestelijke gemiddelde, zelfs al bedraagt dit gemiddelde meer in de wijken in het hoger gelegen deel van de gemeente. De **activiteitsgraad** is vergelijkbaar met het gewestelijke gemiddelde voor alle leeftijden, ook voor vrouwen, ondanks de aanwezigheid van een Maghrebijnse gemeenschap, waar het aandeel actieve vrouwen lager ligt. Over het algemeen zijn zowel mannen als vrouwen vaak aanwezig op de arbeidsmarkt, waardoor het huishouden twee inkomens heeft. De meeste werknemers in Sint-Gillis zijn actief als bediende in de private of openbare sector. Arbeiders zijn er duidelijk oververtegenwoordigd, vooral in het lage deel van de gemeente. De gemeentelijke **werkloosheid** ligt boven het gewestelijke gemiddelde. In de meer volkse wijken in de buurt van het Zuidstation wonen veel jonge werklozen, maar de werkloosheid in het hooggelegen gedeelte van de gemeente heeft een eerder ouder en vrouwelijk profiel. De activiteitsgraad bij de jongeren

ligt niet boven het gewestelijke gemiddelde, maar weerspiegelt het feit dat een deel van de jongeren geen hogere studies volgt. Dit leidt echter niet tot een bijzonder hoge werkloosheid bij de jongeren onder de 25 jaar. Het aandeel van de bevolking dat moet rondkomen met een OCMW-minimuminkomen of met een vervangingsinkomen is duidelijk groter dan in het Gewest. Dit geldt voor alle leeftijdscategorieën.

Het **sterftecijfer**⁽⁴⁾ is hoger dan dat van het gehele Gewest. Sterfgevallen als gevolg van cardiovasculaire aandoeningen komen verhoudingsgewijs vaker voor bij mannen. Het aandeel inwoners dat verklaart in slechte gezondheid te verkeren ligt boven het gemiddelde van het Gewest, vooral vanaf 40 jaar. Het **geboortecijfer**⁽⁵⁾ is de laatste jaren zeer stabiel gebleven en ligt in de buurt van dat van het Gewest, dat op zijn beurt is gestegen. De gemeente telt een groot aantal kansarmen. Een groot aantal kinderen worden geboren en groeien op in gezinnen zonder inkomen uit arbeid. Alleenstaande moeders zijn oververtegenwoordigd.

Wat het secundair **onderwijs** betreft, volgen jongeren die in Sint-Gillis wonen, verhoudingsgewijs aanzienlijk vaker technisch en vooral beroepsonderwijs dan het gemiddelde van het Gewest. Er is een zeer groot aanbod in deze richtingen in de scholen op het grondgebied van de gemeente. Kinderen uit het hooggelegen deel van de gemeente volgen vaker algemeen en technisch secundair onderwijs. Bij jongeren uit de gemeente treffen we nog meer schoolachterstand aan dan in het Brussels Gewest, waar de toestand al verre van rooskleurig is. Er studeren, na het leerplichtonderwijs, slechts weinig leerlingen voort, vooral in de wijken van Laag-Sint-Gillis en in de concentraties van sociale woningen. De ouders hebben er vaak geen universitair diploma of zelfs geen diploma algemeen secundair onderwijs. In Hoog-Sint-Gillis ligt het opleidingsniveau van de ouders beduidend hoger, wat zich weerspiegelt in de richting die hun kinderen volgen. In de laaggelegen wijken zorgt het kwalificatieniveau voor moeilijkheden bij de inschakeling op de arbeidsmarkt. Deze problemen worden nog versterkt doordat er, bij een gelijk diploma, ook verhoudingsgewijs meer werklozen zijn dan verwacht op basis van het gemiddelde van het Gewest. Dit wekt het vermoeden van een gebrekkige beroepskeuzevoorlichting of van discriminatie die specifiek deze populatie treft. De toestand in het hooggelegen deel van de gemeente is, behalve in de sociale woningen, op dit vlak minder negatief.

(2,3,4,5) Zie woordenlijst.

Als gemeente van de eerste kroon van voorsteden⁽⁶⁾ heeft Sint-Gillis een redelijk homogeen **woning**bestand, een van de oudste van het Gewest aangezien meer dan 84 % van de woningen van voor 1961 dateert. In het laaggelegen deel van de gemeente, in het westen, zijn de woningen weinig comfortabel. Zo ontbreekt er soms infrastructuur (badkamer, centrale verwarming) en is het vloeroppervlak kleiner. Het comfort is beter in Hoog-Sint-Gillis. De staat van de binnenkant zorgt vaak voor problemen als gevolg van de ouderdom van bepaalde installaties, maar met uitzondering van de onmiddellijke omgeving van het Zuidstation, worden het buitenaspect en de vormgeving gewaardeerd. Rust, maar ook netheid, worden over vrijwel het hele grondgebied van de gemeente nogal streng beoordeeld. Het nagenoeg ontbreken van groene ruimten zorgt ervoor dat de gemeente op dit vlak redelijk slecht scoort. Het aandeel huishoudens met een privétuin ligt zeer laag. Bijna 70 % van de huishoudens woont immers in een appartement.

Uit dit statistische overzicht van de gemeente Sint-Gillis kunnen we een aantal **aandachtspunten** distilleren:

- De preciaire financiële situatie van een groot deel van de bevolking, vooral in het lage deel van de gemeente en de sociale woningen, weerspiegelt de hoge werkloosheid, maar ook de laaggeschoolde en dus minder betaalde arbeid. Kwalificatie vormt op verschillende vlakken een probleem. Allereerst vertoont het profiel van de lager geschoolde en dus steeds minder op de Brusselse arbeidsmarkt voorbereide werknemer de tendens om van generatie op generatie overgeleverd te worden. Jongeren studeren tegenwoordig weliswaar langer, maar door de algemene stijging van het schoolniveau, blijft de kloof met de hoogopgeleiden groot. Problemen met de beheersing van de tweede landstaal en met de keuze van de juiste richting, maar ook een mogelijke discriminatie bij aanwerving maken dat de inschakeling op de arbeidsmarkt van vaak allochtone jongeren problematisch blijft.
- De preciaire financiële situatie van een groot deel van de bevolking wordt eveneens weerspiegeld in de huisvesting, vooral in de wijken met oude woningen en dit zowel in wijken met privéwoningen als in wijken met sociale woningen. De slechte sociaaleconomische omstandigheden hebben ook rechtstreekse gevolgen voor de gezondheidstoestand.
- Ondanks de toename van het aantal alleenstaande jongeren en koppels zonder kinderen, zijn er veel jonge kinderen in de gemeente. Er wonen weinig ouderen in Sint-Gillis, ze zijn vaak achtergesteld en wonen soms geconcentreerd in de sociale woontorens in het laaggelegen deel van de gemeente. Er zijn evenmin veel inwoners van bijna 65 jaar, velen van hen zijn afhankelijk van het OCMW, weinigen hebben een baan en hun subjectieve gezondheid is minder goed... Het is dus belangrijk hen goed te ondersteunen bij de problemen die gepaard gaan met het ouder worden.
De positie van Sint-Gillis binnen de migratiestromen is aan het veranderen: de gemeente is vandaag meer en meer de nationale en internationale toegangspoort voor jongvolwassenen tot het Brusselse stedelijke systeem. Deze jongvolwassenen, die nog studeren of een diploma hebben en op de arbeidsmarkt worden ingeschakeld, vinden er een woningaanbod dat overeenstemt met hun behoeften qua grootte en huuraanbod, evenals een sociocultureel aanbod dat beantwoordt aan hun visie van het leven in de stad. Deze jongvolwassenen zijn nog niet op het toppunt van hun financiële en dus belastingsmogelijkheden, omdat ze nog studeren (mits ze er gedomicilieerd zijn) of nog maar aan het begin van hun carrière staan. Hun cultureel kapitaal (kwalificatie, netwerken) vertaalt zich dus nog niet onmiddellijk in financieel kapitaal. Gaan we van het hoog- naar het laaggelegen deel van de gemeente, dan zien we meer jongvolwassenen, maar ook internationale werknemers uit rijke landen, deels ten nadele van de plaatselijke bevolking, die doorgaans minder welgesteld, ouder of geïmmigreerd is. Of het nu door de stijging van de huurprijzen of het aantal renovaties komt, de - weliswaar beperkte - stijging van de inkomens en de duidelijke stijging van de kwalificaties van de inwoners weerspiegelen het verdwijnen van de volksklasse.
- De grootte van de woningen, deels ontstaan uit opdelingen, maar vooral hun ouderdom, veroorzaken grote problemen inzake comfort en kwaliteit in Sint-Gillis. De intensiteit waarmee wordt verhuurd, eigen aan de aanwezigheid van jongvolwassenen, die tevens met een grote vraag gepaard gaat, en hun lage verwachtingen, werken renovaties niet per se in de hand.

(6) Zie woordenlijst.

Informatie over het welzijns- en gezondheidsaanbod: www.sociaalbrussel.be

Sociaal Brussel online (www.sociaalbrussel.be) werd ontwikkeld door de vzw Centrum voor Maatschappelijke Documentatie en Coördinatie en biedt gratis, eenvoudig en snel toegang tot de Nederlandstalige, Franstalige en tweetalige welzijns- en gezondheidsorganisaties die actief zijn in de gemeente of in de 19 gemeenten van het Brussels Gewest.

Dit instrument – dat dagelijks wordt geüpdatet – helpt om het welzijnsnetwerk in zijn gemeente in real time te vatten en te lokaliseren op de kaart van het Brussels Gewest.

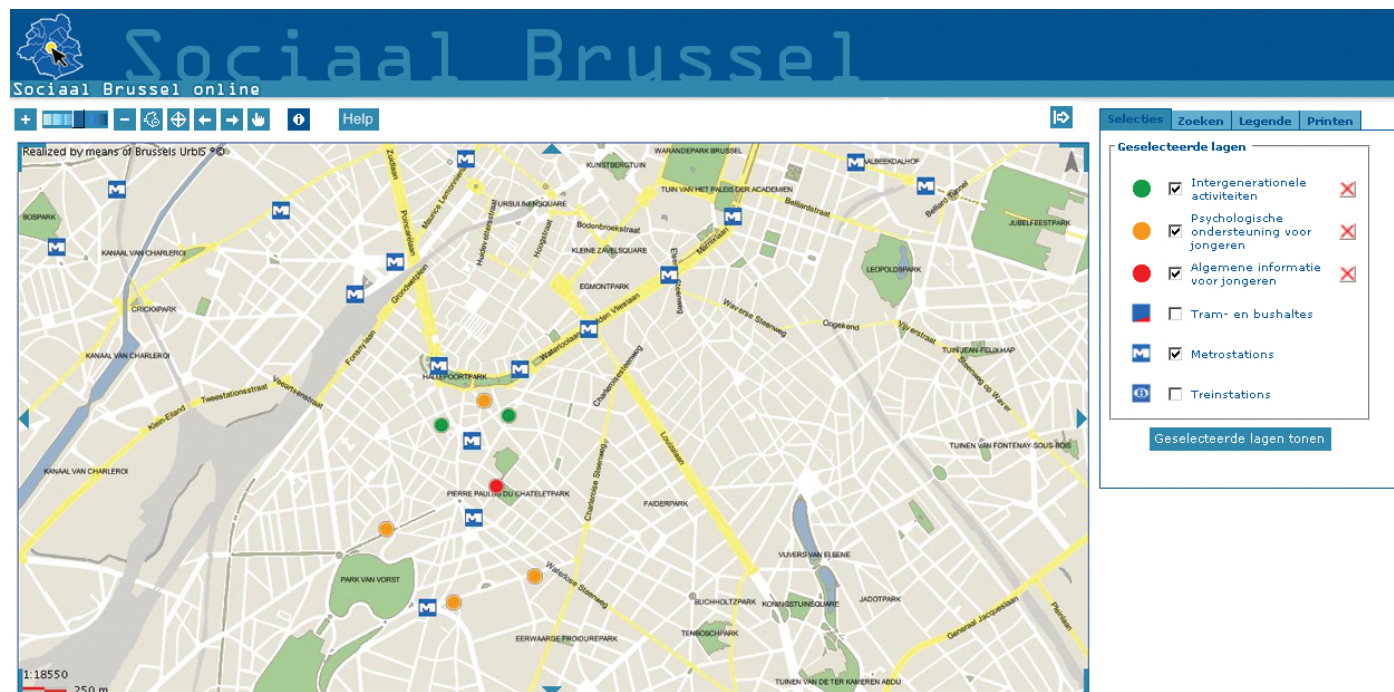
Er zijn 4 zoekmethodes gaande van de meest eenvoudige tot de meest complexe:

- op naam van de organisatie of dienst
- via een zoekterm (type Google)
- via een sector
- via een specifiek criterium of een combinatie van criteria.

Sinds juni 2008 wordt de informatie sector per sector online geplaatst (meer dan 4 300 adressen in juni 2011).

In enkele muisklikken beschikt u over concrete, geactualiseerde, op een kaart gevisualiseerde informatie.

Het **kruisen van de informatie over het aanbod met de gegevens** uit de volgende hoofdstukken – demografische gegevens, socio-economische kenmerken, gegevens over de algemene gezondheidstoestand, over opleiding en huisvesting – kan bijdragen tot het objectiveren van de tekorten op het vlak van voorzieningen, het stimuleren van de creatie van aangepaste dienstverlening, de ondersteuning van de netwerking, het aanwakkeren van de bewustwording en de coördinatie, het aanmoedigen van burgerparticipatie in de wijken.

2. DEMOGRAFISCHE CONTEXT

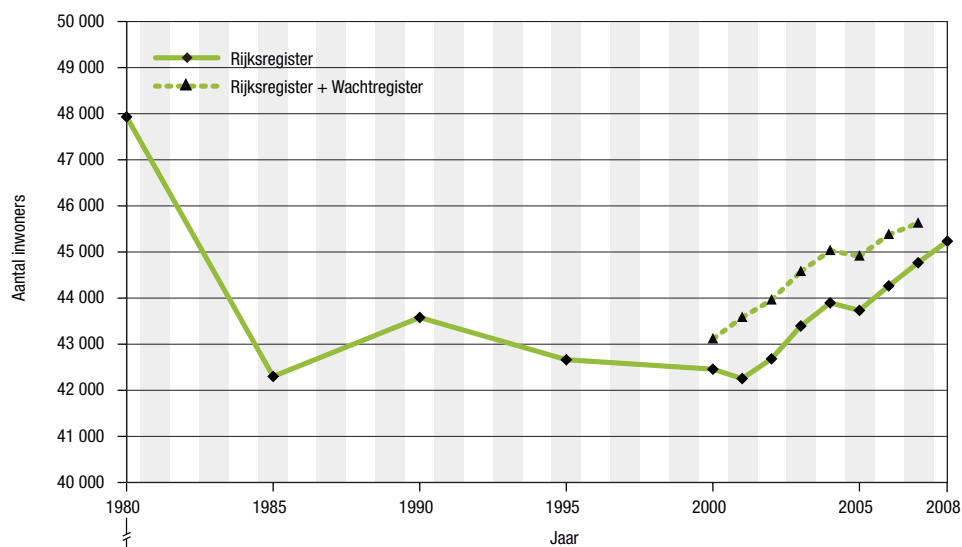

Van een aantal demografische indicatoren zijn, per wijk, kaarten en tabellen beschikbaar op de site van de Wijkmonitoring. Raadpleeg de onderwerpen "Type huishoudens", "Nationaliteiten", "Woonmobiliteit", "Leeftijdsstructuur" onder het thema "Demografie".

<http://www.wijkmonitoring.irisnet.be/>

2.1 Totale bevolking

Figuur 1: Evolutie van de totale bevolking van Sint-Gillis (1980-2008).

Bron: FOD Economie - ADSEI, Rijksregister en Wachtregister

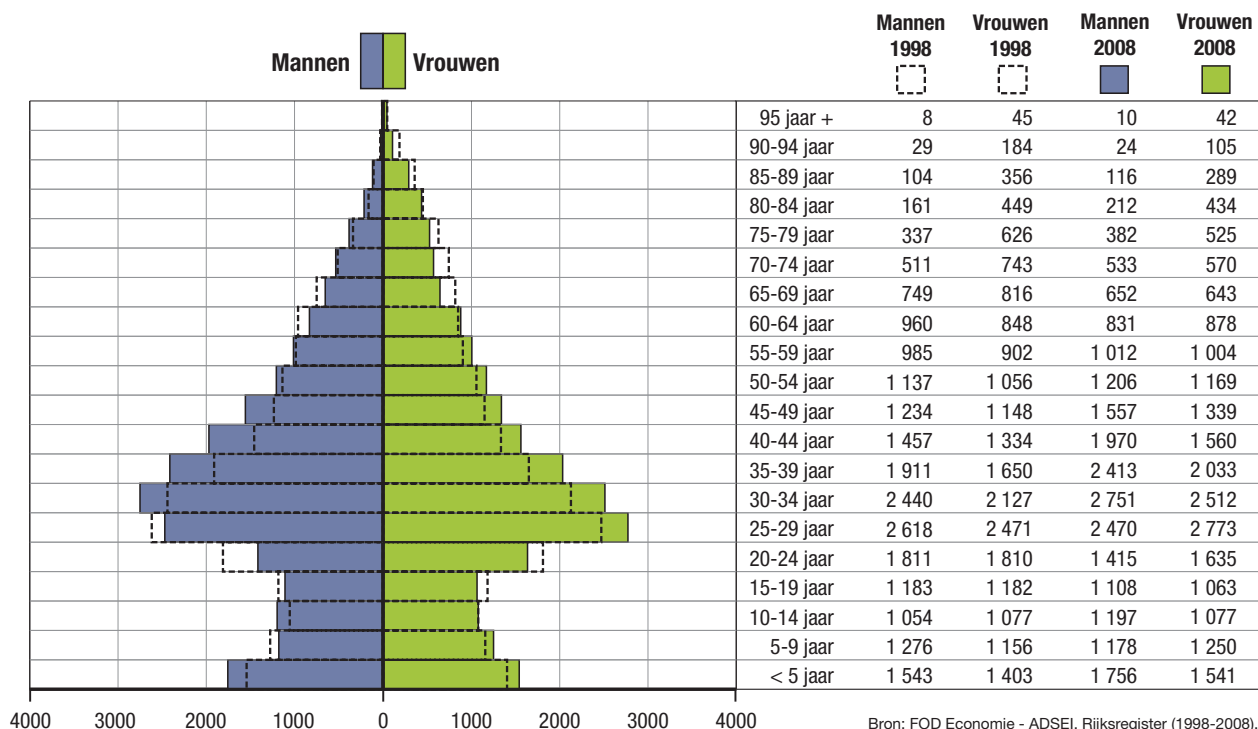
Het Rijksregister van de natuurlijke personen vermeldt de personen die zijn ingeschreven in de bevolkingsregisters van de gemeenten. Deze personen kunnen al dan niet de Belgische nationaliteit hebben (al naargelang bepaalde verblijfsvoorwaarden). Ook vreemdelingen die tewerkgesteld worden door de Europese instellingen en hun gezinsleden zijn er in opgenomen (behalve die met diplomatieke status).

Het Wachtregister, in het leven geroepen bij wet van 24 mei 1994, bevat de vreemdelingen die zich als vluchteling opgeven of die vragen als vluchteling te worden erkend.

Het aantal inwoners in Sint-Gillis is sterk gedaald tot in 1985. Daarna is het redelijk stabiel gebleven tot in 2000. Sindsdien wordt een duidelijke stijging van de bevolking vastgesteld (45 235 inwoners in 2008), die echter lager blijft dan in 1980 (47 932 inwoners).

2.2 Bevolkingsstructuur naar leeftijd en geslacht

Figuur 2: Evolutie van de totale bevolking van Sint-Gillis op 01/01/1998 en 01/01/2008.

Op 1 januari 2008 telt de gemeente Sint-Gillis officieel 45 235 inwoners (22 793 mannen en 22 442 vrouwen). Bovendien telt het Wachtregister 857 personen (in 2007). 4,3 % van de bevolking van het Brussels Gewest woont in Sint-Gillis. Sinds 10 jaar zien we een toename van de bevolking in de actieve leeftijdscategorieën en een lichte daling in de categorieën 15 tot 24 jaar en bij de vrouwelijke 65-plussers.

2.2 Bevolkingsstructuur naar leeftijd en geslacht

Tabel 1: Evolutie van de kenmerken van de bevolking van Sint-Gillis en het Brussels Gewest tussen 1998 en 2008.

	Sint-Gillis			Brussels Gewest		
	1998	2003	2008	1998	2003	2008
% < 3 jaar	4,3 %	4,2 %	4,7 %	3,9 %	4,2 %	4,5 %
% < 18 jaar	20,7 %	20,6 %	20,4 %	20,9 %	21,4 %	21,9 %
% < 20 jaar	23,0 %	22,6 %	22,5 %	23,2 %	23,6 %	24,2 %
% 18-64 jaar	67,4 %	68,4 %	69,6 %	61,9 %	62,8 %	63,6 %
% 20-64 jaar	65,0 %	66,4 %	67,5 %	59,6 %	60,6 %	61,3 %
% 65 jaar en meer	11,9 %	11,0 %	10,0 %	17,2 %	15,9 %	14,5 %
% 80 jaar en meer	3,1 %	2,8 %	2,7 %	4,5 %	4,6 %	4,7 %
Verouderingsindex (≥ 65 jaar / 0-19 jaar)	51,8	48,8	44,6	74,0	67,2	60,0
Afhankelijkheidsindex (0-19 + ≥ 65 jaar) / (20-64 jaar)	53,7	50,5	48,2	67,8	65,1	63,0
Index van intensiteit van de veroudering (> 80 jaar / ≥ 65 jaar)	26,1	25,8	27,2	26,3	28,8	32,4

Bron: FOD Economie - ADSEI, Rijksregister.

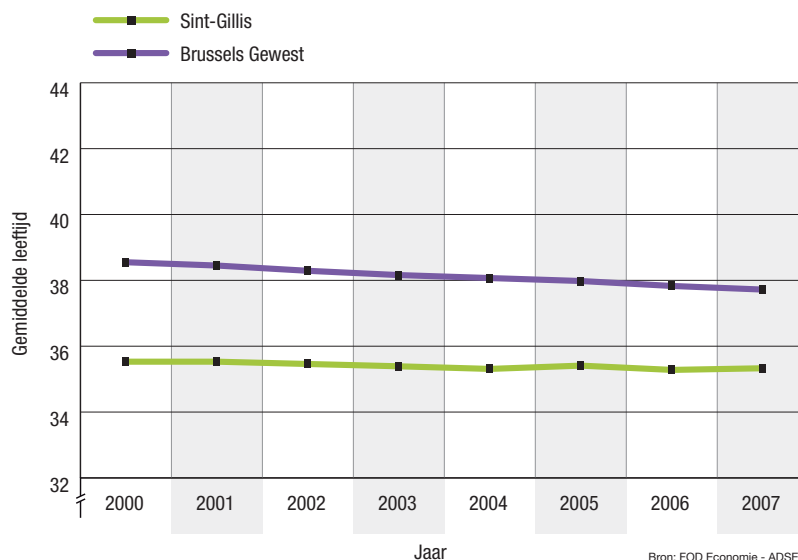
De verouderingsindex wordt berekend als de verhouding tussen de pensioengerechtigde personen (65 jaar en +) en de jongeren onder de 20 jaar. De afhankelijkheidsindex wordt berekend als de verhouding tussen hetzij personen die de schoolleeftijd hebben (jonger dan 20 jaar), hetzij pensioengerechtigde personen en personen tussen 20 en 64 jaar.

De intensiteit van de veroudering is het aandeel van de zeer oude personen (ouder dan 80 jaar) binnen de groep ouder dan 65 jaar.

De bevolking van Sint-Gillis is globaal gezien jonger dan die van het Brussels Gewest. De verouderingsindex is er lager. We stellen echter een afwijkende evolutie vast met een stagnering of zelfs een daling van het aandeel jongeren en ouderen en een stijging van het aandeel volwassenen. Dit weerspiegelt een van de laagste afhankelijkheidsindexen van het Gewest. De vorm van de leeftijds piramide op de vorige pagina illustreert goed dit kenmerk van de bevolking van de gemeente.

In de afgelopen jaren is de bevolking van het Brussels Gewest verjongd. Hoewel hij onder het Brusselse gemiddelde blijft, is de gemiddelde leeftijd van de inwoners van de gemeente Sint-Gillis stabiel gebleven (-0,2 jaar tussen 2000 en 2007).

Figuur 3: Evolutie van de gemiddelde leeftijd in Sint-Gillis en het Brussels Gewest van 2000 tot 2007.

Bron: FOD Economie - ADSEI.

2.3 Huishoudens

2.3.1 SAMENSTELLING VAN DE HUISHOUDENS

Tabel 2: Samenstelling van de huishoudens in Sint-Gillis en het Brussels Gewest op 01/01/2007 (alternatieve tabel ⁽⁷⁾).

	Sint-Gillis		Brussels Gewest	
	Aantal huishoudens	Aandeel huishoudens	Aantal huishoudens	Aandeel huishoudens
Alleenstaande mannen	7 427	31,2	118 947	23,7
Alleenstaande vrouwen	6 156	25,8	128 742	25,6
Paar zonder kinderen	3 105	13,0	82 178	16,4
Paar met kinderen	4 097	17,2	106 178	21,1
Alleenstaande moeder met kinderen	1 995	8,4	47 068	9,4
Alleenstaande vader met kinderen	330	1,4	7 660	1,5
Andere	728	3,1	11 492	2,3
Totaal aantal private huishoudens	23 838	100,0	502 265	100,0

Bron: Studiedienst van de Vlaamse Regering, 2007.

57,0 % van de huishoudens zijn eenpersoonshuishoudens, een van de hoogste percentages van het Gewest. Opgelet, het gaat om het aandeel huishoudens, en niet het aandeel personen dat alleen woont. Een huishouden kan uit een of meerdere personen bestaan. Alleenstaanden worden bijgevolg ook beschouwd als een eenpersoonshuishouden. Zo vertegenwoordigen de 7 427 alleenstaande mannen in Sint-Gillis 31,2 % van de huishoudens, maar slechts 16,6 % van de totale bevolking.

Minstens 70,0 % van de huishoudens heeft geen kinderen (minstens 65,7 % in het Brussels Gewest). 27,0 % van de huishoudens met kinderen zijn eenoudergezinnen. Dit zijn vooral alleenstaande moeders met kinderen, maar er zijn ook 330 alleenstaande vaders met kinderen in Sint-Gillis.

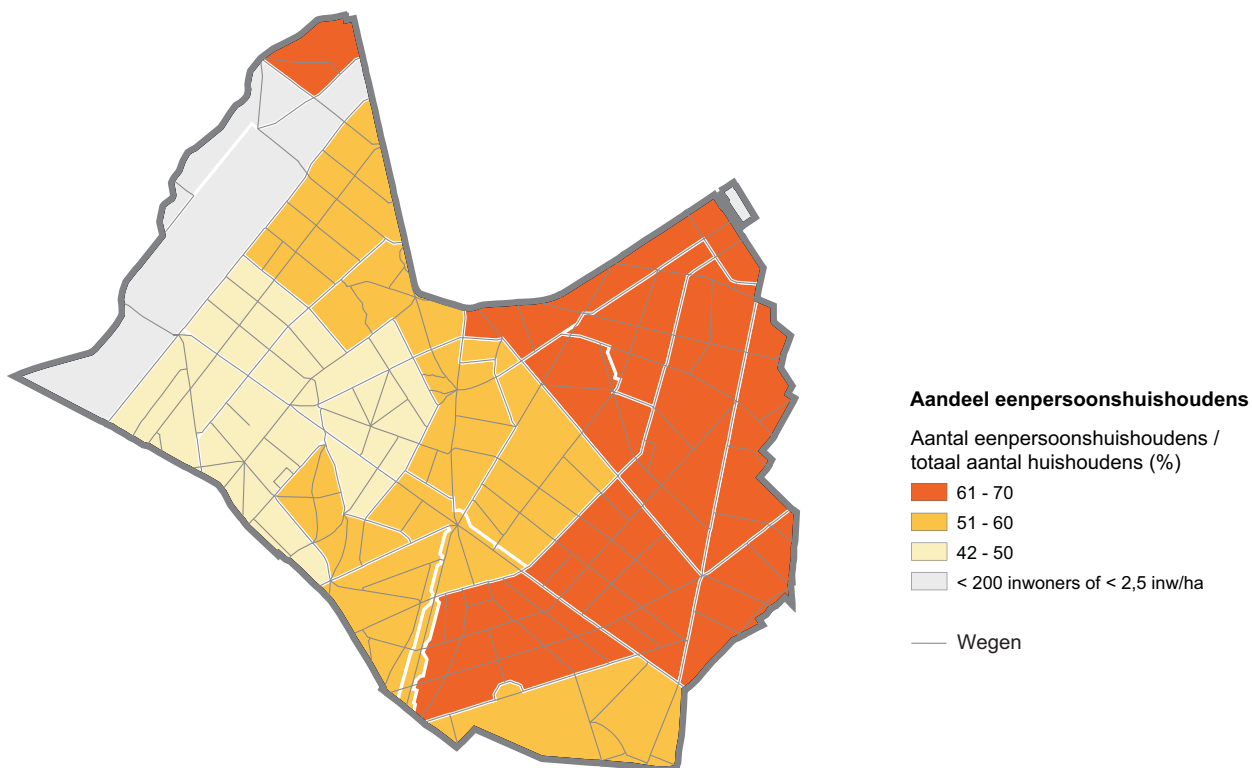
De samenstelling van de huishoudens is verschillend naargelang van de statistische buurt. Onderstaande kaarten geven hierover meer informatie.

(7) In tegenstelling tot de tabellen van de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie, worden in deze tabellen niet enkel gehuwden als paar beschouwd, maar ook de ongehuwd samenwonenden.

2.3 Huishoudens

2.3.2 EENPERSOONSHUISHOUDENS

Kaart 3: Aandeel eenpersoonshuishoudens per statistische buurt in Sint-Gillis op 01/01/2007.

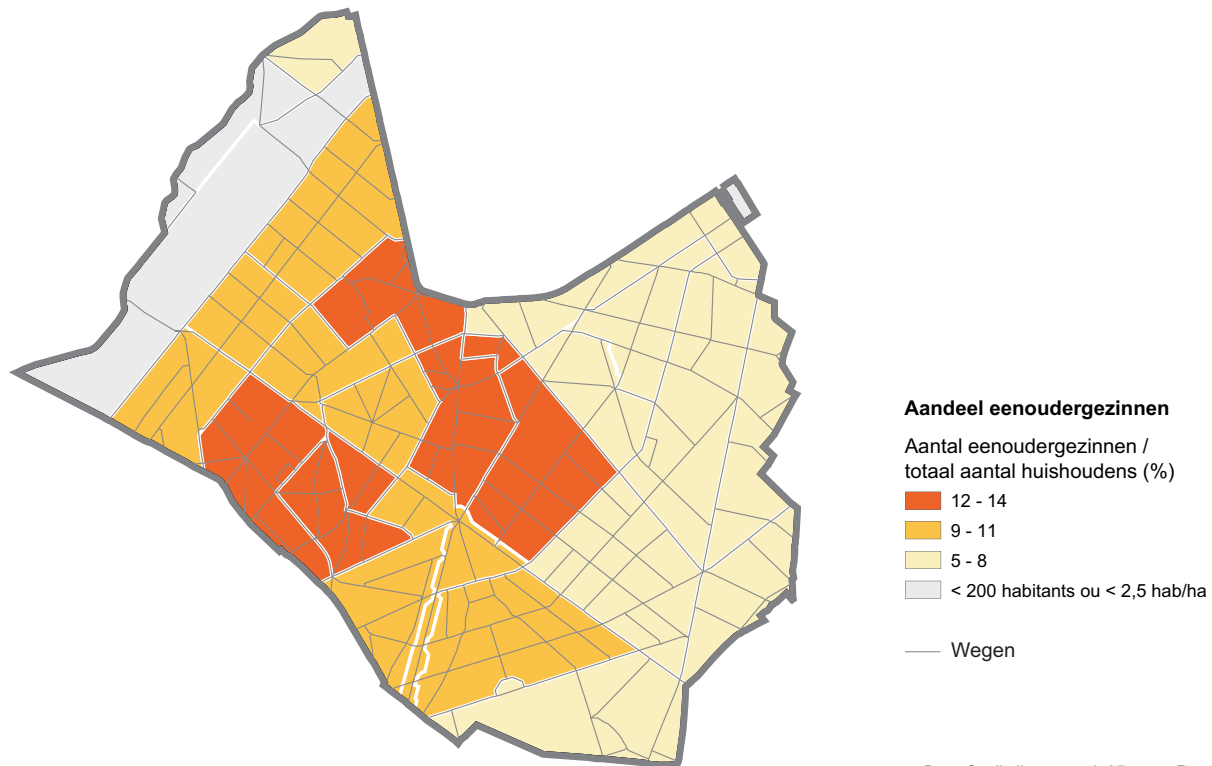
Bron: Studiedienst van de Vlaamse Regering
Cartografie: IGEAT, ULB

Het aandeel eenpersoonshuishoudens is veel groter in Sint-Gillis (57,0 %) dan in het gehele Gewest (49,3 %). We zien een west-oostgradiënt met lage percentages eenpersoonshuishoudens in Laag-Sint-Gillis, met een minimum van 41,5 % voor de buurt “A23-Koningslaan”, en hogere percentages in het hooggelegen deel van de gemeente, met een maximum van 70,3 % in de buurt “A522-Schotlandstraat”.

2.3 Huishoudens

2.3.3 EENOUDERGEZINNEN

Kaart 4: Aandeel eenoudergezinnen per statistische buurt in Sint-Gillis op 01/01/2007.

Bron: Studiedienst van de Vlaamse Regering
 Cartografie: IGEAT, ULB

Het aandeel eenpersoonshuishoudens is veel groter in Sint-Gillis (57,0 %) dan in het gehele Gewest (49,3 %). We zien een west-oostgradiënt met lage percentages eenpersoonshuishoudens in Laag-Sint-Gillis, met een minimum van 41,5 % voor de buurt “A23-Koningslaan”, en hogere percentages in het hooggelegen deel van de gemeente, met een maximum van 70,3 % in de buurt “A522-Schotlandstraat.

2.4 Multiculturaliteit

Tabel 3: Voornaamste nationaliteiten in Sint-Gillis en het Brussels Gewest op 01/01/2008.

Sint-Gillis			Brussels Gewest		
Nationaliteit	Aantal	%	Nationaliteit	Aantal	%
Totaal (+ vluchtelingen)	45 235	100,0	Totaal (+ vluchtelingen)	1 048 491	100,0
België	26 191	57,9	België	753 448	71,9
Frankrijk	2 759	6,1	Frankrijk	46 006	4,4
Portugal	2 691	5,9	Marokko	39 095	3,7
Marokko	2 439	5,4	Italië	26 695	2,5
Spanje	1 847	4,1	Spanje	19 210	1,8
Italië	1 654	3,7	Portugal	16 127	1,5
Polen	1 246	2,8	Polen	15 645	1,5
Griekenland	653	1,4	Turkije	10 516	1,0
Roemenië	449	1,0	Duitsland	8 886	0,8
Duitsland	442	1,0	Roemenië	8 718	0,8

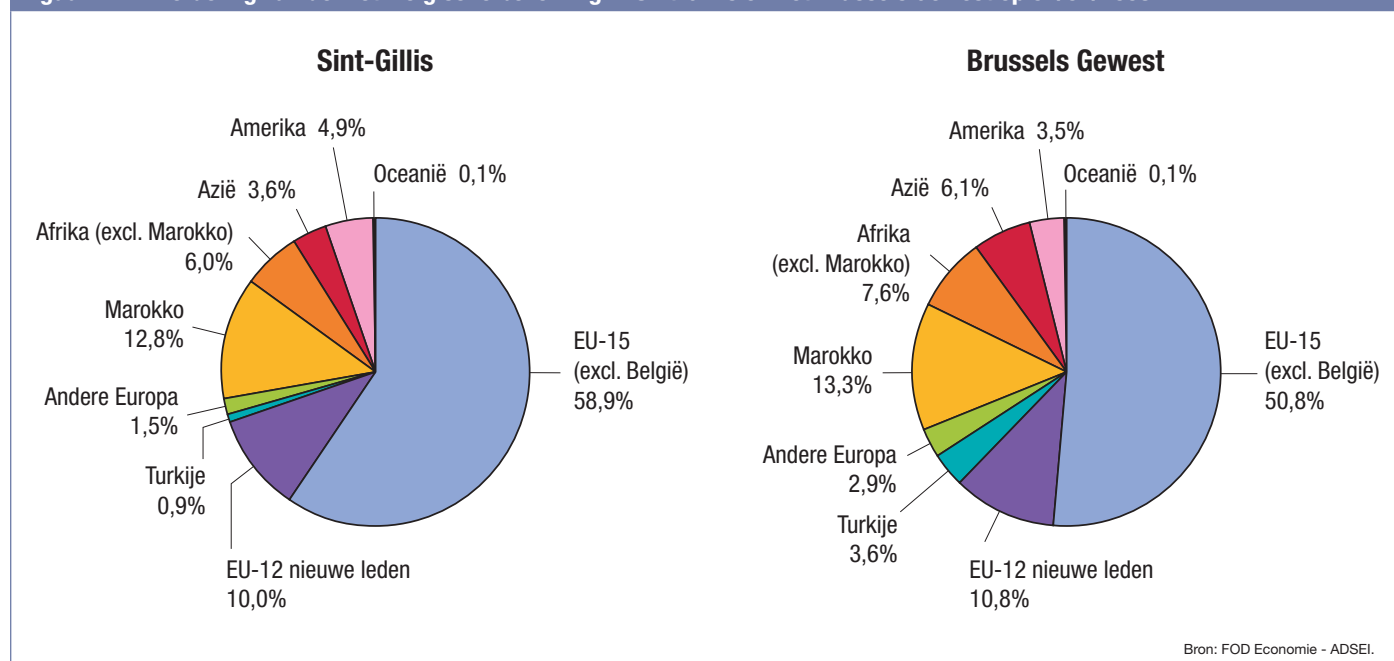
Bron: FOD Economie – ADSEI, Rijksregister, 2008.

In 2008 had 42,1 % van de bevolking van Sint-Gillis niet de Belgische nationaliteit⁽⁸⁾: het is de gemeente met het grootste aandeel niet-Belgen, gevolgd door Elsene (41,8 %). Het gemiddelde van het Brussels Gewest bedraagt 28,1 %.

(8) Het betreft wel degelijk de nationaliteit en niet de origine. Een groot deel van de allochtone gemeenschap is door naturalisatie Belg geworden. De statistieken per nationaliteit geven niettemin een duidelijk beeld van de recentste migraties.

2.4 Multiculturaliteit

Figuur 4: Verdeling van de niet-Belgische bevolking in Sint-Gillis en het Brussels Gewest op 01/01/2008.

In Sint-Gillis (58,9 %) meer dan in het totale Gewest (50,8 %), is de meerderheid van de niet-Belgische bevolking afkomstig uit de 15 landen van de Europese Unie (lidstaten voor 2004⁽⁹⁾).

Dit is de weerspiegeling van de migratie van arbeiders in de jaren 60, vooral vanuit de landen rond de Middellandse Zee. Onder de niet-Belgen is de Franse gemeenschap (14,5 % van de niet-Belgen, 6,1 % van de totale bevolking) de grootste, gevolgd door de Portugezen (14,1 % van de niet-Belgen), de

Marokkanen (12,8 % van de niet-Belgen), de Spanjaarden (9,7 % van de niet-Belgen) en de Italianen (8,7 % van de niet-Belgen).

Het aandeel van de mediterrane nationaliteiten⁽¹⁰⁾ (21,7 % van de bevolking van de gemeente) is groter in Sint-Gillis dan voor de hele gewestelijke bevolking (11,8 %).

(9) EU-15: Duitsland, België, Frankrijk, Italië, Luxemburg, Nederland, Denemarken, Verenigd Koninkrijk, Ierland, Griekenland, Spanje, Portugal, Oostenrijk, Finland, Zweden.

EU-12 nieuwe leden: Cyprus, Hongarije, Malta, Polen, Letland, Estland, Litouwen, Tsjechië, Slowakije, Slovenië, Roemenië, Bulgarije.

(10) Algerije, Bosnië-Herzegovina, Cyprus, Griekenland, Israël, Italië, Kroatië, Malta, Marokko, Portugal, Spanje, Tunesië, Turkije.

3. SOCIO-ECONOMISCHE KENMERKEN

Van een aantal sociaaleconomische indicatoren zijn, per wijk, kaarten en tabellen beschikbaar op de site van de Wijkmonitoring. Raadpleeg de onderwerpen: "Inschakeling op de arbeidsmarkt" en "Inkomens" onder het thema "Economie".

<http://www.wijkmonitoring.irisnet.be/>

3.1 Socio-economische status van de bevolking

3.1.1 ALGEMEEN SOCIAAL-ECONOMISCH STATUUT

Tabel 4: Algemeen sociaal-economisch statuut van de bevolking van Sint-Gillis op 31/12/2007, naar geslacht en leeftijdscategorie.

Mannen		Aantal	0-17 jaar	18-24 jaar	25-49 jaar	50-64 jaar	65-79 jaar	80 jaar +
Actieve bevolking	Werkend (loontrekkende of zelfstandige)	8 644	0,6	29,9	57,5	43,7	6,8	2,4
	Werkzoekend	2 652	0,0	9,2	15,4	23,1	0,1	0,0
Niet-actieve bevolking	Pensioentrekkend	1 911	-	-	0,1	6,4	86,6	92,7
	Andere niet-actieven	10 026	99,4	60,9	27,0	26,8	6,5	4,9
Totale bevolking KBSZ		23 233	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Vrouwen		Aantal	0-17 jaar	18-24 jaar	25-49 jaar	50-64 jaar	65-79 jaar	80 jaar +
Actieve bevolking	Werkend (loontrekkende of zelfstandige)	6 615	0,2	25,1	48,3	32,1	2,8	0,8
	Werkzoekend	2 108	0,0	9,5	13,8	15,3	0,0	0,0
Niet-actieve bevolking	Pensioentrekkend	2 510	-	-	0,3	11,3	76,9	89,7
	Andere niet-actieven	11 522	99,7	65,5	37,5	41,3	20,3	9,5
Totale bevolking KBSZ		22 755	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Totaal (mannen en vrouwen)		Aantal	0-17 jaar	18-24 jaar	25-49 jaar	50-64 jaar	65-79 jaar	80 jaar +
Actieve bevolking	Werkend (loontrekkende of zelfstandige)	15 259	0,4	27,3	53,1	37,9	4,7	1,3
	Werkzoekend	4 760	0,0	9,3	14,6	19,2	0,1	0,0
Niet-actieve bevolking	Pensioentrekkend	4 421	-	-	0,2	8,8	81,5	90,6
	Andere niet-actieven	21 548	99,6	63,3	32,0	34,0	13,8	8,1
Totale bevolking KBSZ		45 988	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Bron: KBSZ ⁽¹¹⁾, gegevens op 31/12/2007.

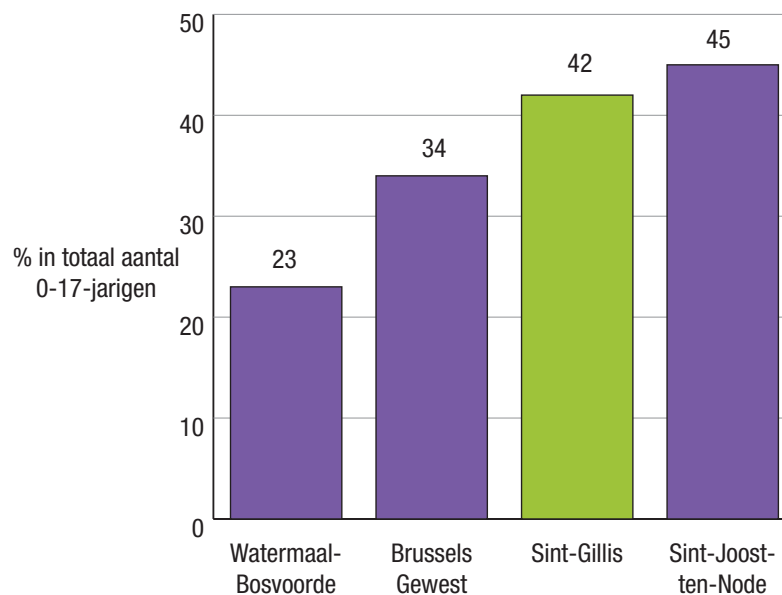
In Sint-Gillis heeft 53,1 % van de 25-49-jarigen een baan (werknemer of zelfstandige), dit is minder dan het gewestelijke gemiddelde (57,0 %). In de groep 50-64 jaar hebben ook minder mensen een baan (37,9 % tegenover 44,6 %).

(11) Meer informatie over de gegevens van de Kruispuntbank Sociale Zekerheid (KBSZ) en de categorie "andere" vindt u op de website van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn onder de rubriek Armoede/gegevensbronnen. Deze categorie bevat onder anderen studenten, huisvrouwen en -mannen,...

3.1 Socio-economische status van de bevolking

3.1.2 MINDERJARIGEN IN EEN HUISHOUDEN ZONDER BETAALD WERK

Figuur 5: Aandeel minderjarigen in een huishouden zonder betaald werk in Sint-Gillis en het Brussels Gewest op 31/12/2005.

Bron: KBSZ op 31/12/2005.

42 % van de jongeren onder de 18 jaar leeft in een huishouden zonder inkomen uit arbeid. Dit is een hoog percentage voor het Brussels Gewest. Dit gemiddelde cijfer verdoezelt echter de grote verschillen op het gemeentelijke grondgebied⁽¹²⁾.

(12) Voor meer informatie zie pagina 80 van de "Welzijns- en Gezondheidsatlas van Brussel-Hoofdstad" van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

3.2 Arbeidsmarkt

3.2.1 ACTIEVE BEVOLKING

Tabel 5: Activiteitsgraad ⁽¹³⁾ van de bevolking van Sint-Gillis en het Brussels Gewest op 31/12/2007, naar geslacht en leeftijdscategorie.

	Sint-Gillis			Brussels Gewest		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
Activiteitsgraad	65,3	53,5	59,6	64,4	53,6	59,0
Activiteitsgraad van 15-24-jarigen	30,1	27,4	28,7	28,3	25,2	26,7
Activiteitsgraad van 25-49-jarigen	72,9	62,1	67,8	74,1	63,5	68,9
Activiteitsgraad van 50-64-jarigen	66,8	47,4	57,2	67,4	51,9	59,3
Activiteitsgraad 65-plussers	6,1	2,1	3,8	7,2	2,1	4,1

Bron: KBSZ (gegevens op 31/12/07).

De activiteitsgraad in Sint-Gillis (59,6 %) ligt in de buurt van die van het Brussels Gewest (59,0 %). Een hoge activiteitsgraad bij de groep 15-24 jaar kan erop wijzen dat ze minder geneigd zijn om hoger onderwijs te volgen.

(13) De activiteitsgraad is het aandeel van de bevolking tussen 15 en 64 jaar dat actief is op de arbeidsmarkt (werkend en werkzoekend) ten opzichte van de totale bevolking tussen 15 en 64 jaar.

3.2 Arbeidsmarkt

3.2.2 WERKZOEKENDE

Tabel 6: Werkloosheidsgraad en kenmerken van werkzoekenden in Sint-Gillis en het Brussels Gewest op 01/01/2008, naar geslacht.

	Sint-Gillis			Brussels Gewest		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
Werkloosheidsgraad	23,1	24,5	23,7	17,8	20,5	19,0
Werkloosheidsgraad van min 25-jarigen	30,4	34,9	32,6	29,8	33,7	31,7
Werkloosheidsduur						
< 1 jaar	34,9	35,9	35,4	38,1	36,6	37,4
1 tot 2 jaar	15,1	16,6	15,8	16,4	15,9	16,2
2 tot 5 jaar	28,1	27,9	28,0	26,2	26,3	26,3
5 jaar en +	21,9	19,5	20,8	19,2	21,2	20,2
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Aandeel werkzoekenden naar leeftijd						
< 25 jaar	10,5	14,2	12,2	14,8	16,5	15,6
25-49 jaar	74,9	73,2	74,2	69,0	68,7	68,8
50 jaar en +	14,5	12,6	13,7	16,2	14,9	15,6
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Aandeel werklozen naar nationaliteit						
Belgen	61,2	63,1	62,0	67,3	72,6	69,9
EU (excl. Belgen)	17,9	22,2	19,8	10,5	11,5	11,0
Niet EU	20,9	14,7	18,1	22,2	16,0	19,1
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Bron: NBB, FOD Economie – ADSEI, ACTIRIS, Steunpunt-WSE, Berekeningen Observatorium voor de Werkgelegenheid, Actiris.

De werkloosheid in Sint-Gillis (23,7 %) is hoger dan in het Gewest (19,0 %). De werkloosheid bij de groep jonger dan 25 jaar ligt ongeveer even hoog (32,6 % tegenover 31,7 % voor het Gewest). Op 1 januari 2008 was 35,4 % van de werklozen minder dan één jaar werkloos (tegenover 37,4 % voor het Gewest) en was 20,8 % al meer dan 5 jaar werkloos (tegenover 20,2 %). Vooral de mannelijke werklozen zijn in Sint-Gillis jonger dan in het Gewest.

3.3 Inkomen en inkomensbron

3.3.1 GEMIDDELD EN MEDIAAN INKOMEN

Tabel 7: Gemiddeld en mediaan inkomen in euro per jaar, per inwoner en per aangifte, Sint-Gillis, Brussels Gewest en België, inkomens 2006.			
	Gemiddeld inkomen per inwoner (2006)	Gemiddeld inkomen per aangifte (2006)	Mediaan inkomen per aangifte (2006)
Sint-Gillis	€ 9 693	€ 18 439	€ 13 551
Brussels Gewest	€ 11 988	€ 22 516	€ 15 932
België	€ 14 173	€ 24 949	€ 18 833

Bron: FOD Economie – ADSEI, Fiscale statistieken 2007 (inkomens 2006).

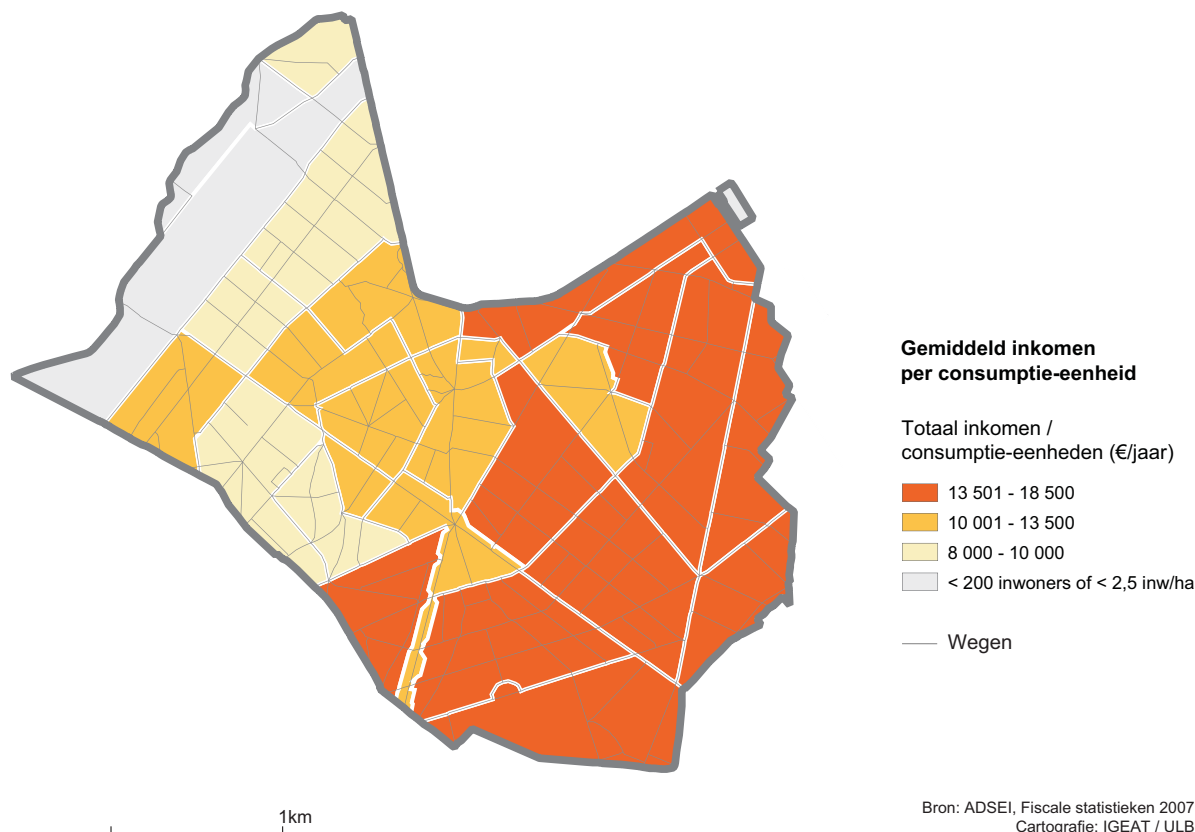
Het gemiddelde inkomen per inwoner is het totale inkomen gedeeld door de totale bevolking. Het gemiddelde inkomen per aangifte is het totale inkomen gedeeld door het aantal fiscale aangiften. Het mediane inkomen is het inkomen dat de bevolking precies in twee verdeelt: de helft van de bevolking heeft een inkomen hoger dan het mediane inkomen, de andere helft een lager.

Het gemiddelde en het mediane inkomen in Sint-Gillis zijn lager dan die van het Brussels Gewest⁽¹⁴⁾, en dus ook lager dan die van het land.

(14) Voor meer informatie zie de Welzijnsbarometer van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

3.3 Inkomen en inkomensbron

Kaart 5: Gemiddeld inkomen per consumptie-eenheid per statistische buurt in Sint-Gillis, inkomens 2006.

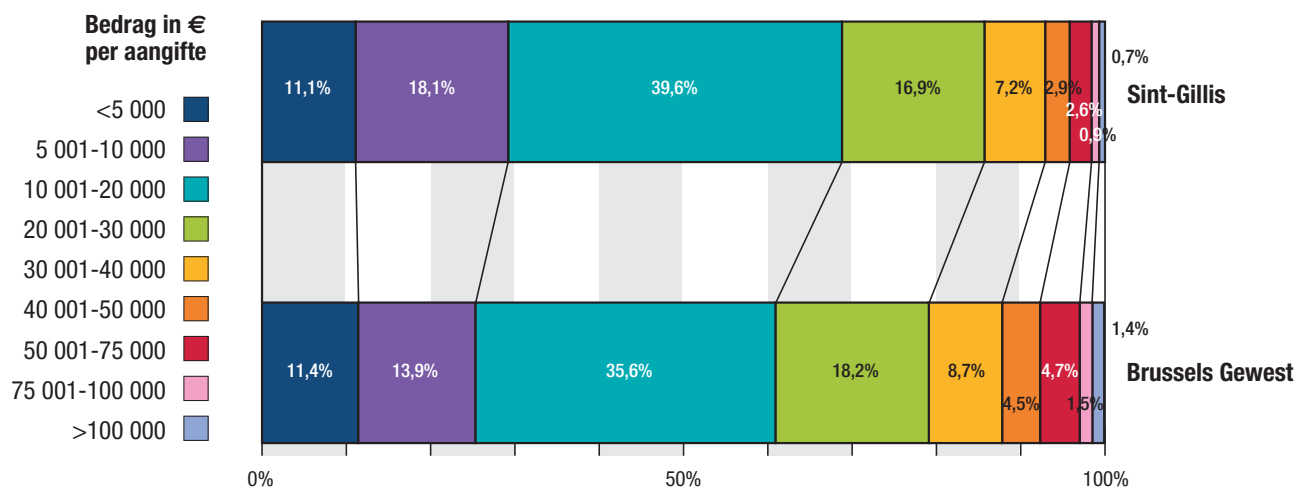
Het gemiddeld inkomen per consumptie-eenheid werd berekend door het aangegeven totaal inkomen te vergelijken met het aantal consumptie-eenheden in de wijk. De consumptie-eenheden herevalueren de bevolking rekening houdend met de huishoudensstructuur, aangezien deze een invloed heeft op de structuur van de uitgaven. De consumptie-eenheden worden als volgt gedefinieerd: de eerste volwassene van een huishouden geldt als 1 consumptie-eenheid, de andere volwassenen als 0,5 en de kinderen jonger dan 13 jaar als 0,3.

Op de kaart wordt een oost-westgradiënt vastgesteld, gaande van de hoogste inkomens in Hoog-Sint-Gillis met een maximum van € 18 122/jaar voor de buurt "A04-Gevangenis", tot de laagste inkomens in Laag-Sint-Gillis, met een minimum van € 8 303/jaar in de buurt "A612-Jamar".

3.3 Inkomen en inkomensbron

3.3.2 INKOMENSKLASSEN

Figuur 6: Samenstelling van het gezamenlijk belastbaar inkomen naar inkomensklasse, per aangifte, Sint-Gillis en het Brussels Gewest, 2005.

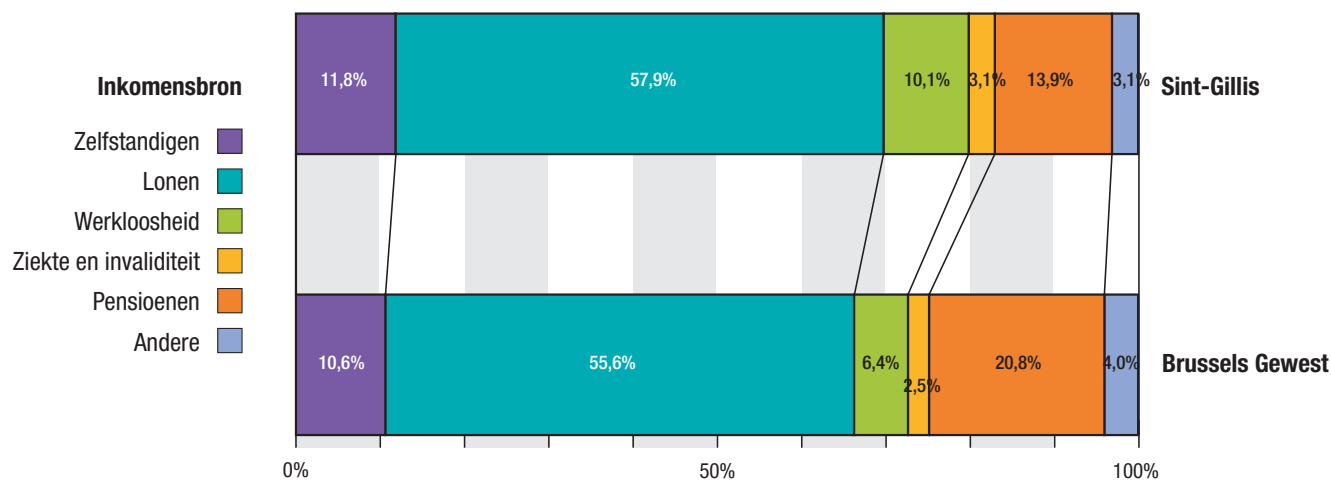
Bron: FOD Economie - ADSEI, Fiscale statistieken 2006 (inkomens 2005).

Het aandeel lage inkomens (< € 10 000 per aangifte) is er groter dan in het Brussels Gewest (29,2 % tegenover 25,3 %). Het aandeel intermediaire inkomens ligt in de buurt van het gewestelijke gemiddelde. Het aandeel hoogste inkomens (> € 75 000 per aangifte) is kleiner in Sint-Gillis dan in het Gewest (1,6 % tegenover 2,9 %).

3.3 Inkomen en inkomensbron

3.3.3 INKOMENSBRON

Figuur 7: Samenstelling van het gezamenlijk belastbaar inkomen, Sint-Gillis en het Brussels Gewest, 2005.

Bron: FOD Economie - ADSEI, Fiscale statistieken 2006 (inkomens 2005).

Sint-Gillis is een Brusselse gemeente met een jonge bevolking. De pensioeninkomens (13,9 %) nemen er binnen het geheel van de inkomensbronnen (20,8 %) bijgevolg een veel kleiner deel voor hun rekening. Het aandeel van de werkloosheids- en ziekte- en invaliditeitsuitkeringen is groter dan die van het Gewest.

3.3 Inkomen en inkomensbron

3.3.4 PERSONEN DIE LEVEN VAN EEN MINIMUM- OF VERVANGINGSINKOMEN

Tabel 8: Aantal en aandeel personen die leven van een minimum- of vervangingsinkomen in 2008 in Sint-Gillis en het Brussels Gewest, naar leeftijdscategorie.

	Sint-Gillis		Brussels Gewest	
	Aantal	%	Aantal	%
Jongeren (18-25 jaar)	3 984	100,0	93 462	100,0
OCMW: leefloon + equivalent leefloon	352	8,8	7 177	7,7
Werkloosheidsuitkering	391	9,8	8 264	8,8
Uitkering voor mensen met een handicap	19	0,5	516	0,6
Totaal aantal jongeren met een uitkering	762	19,1	15 957	17,1
Actieve bevolking (18-64 jaar)	31 462	100,0	667 026	100,0
OCMW: leefloon + equivalent leefloon	1 770	5,6	20 385	3,1
Werkloosheidsuitkering	5 127	16,3	91 409	13,7
Uitkering voor mensen met een handicap	525	1,7	11 198	1,7
Totaal aantal mensen op actieve leeftijd met een uitkering	7 422	23,6	122 992	18,4
Ouderen (≥ 65 jaar)	4 537	100,0	152 045	100,0
OCMW: leefloon + equivalent leefloon	48	1,1	1 349	0,9
Inkomensgarantie voor ouderen (IGO)	717	15,8	17 256	11,3
Uitkering voor mensen met een handicap	425	9,4	8 155	5,4
Totaal aantal ouderen met een uitkering	1 190	26,2	26 760	17,6

Bron: POD Maatschappelijke Integratie – januari 2008, RVA, FOD Sociale Zekerheid, Rijksdienst voor Pensioenen 2008.

Het aandeel van de bevolking dat moet rondkomen met steun van het OCMW of een vervangingsinkomen is groter in Sint-Gillis dan in het Gewest. 23,6 % van de actieve bevolking, 19,1 % van de jongeren en 26,2 % van de ouderen hebben recht op een inkomensgarantie, een invaliditeitsuitkering, een leefloon of een equivalent leefloon (tegenover respectievelijk 18,4 %, 17,1 % en 17,6 % in het Brussels Gewest).

3.3 Inkomen en inkomensbron

3.3.5 GERECHTIGDEN OP EEN INKOMEN VAN HET OCMW

Tabel 9: Aantal gerechtigden op het leefloon en equivalent leefloon op 31/12/2007 in Sint-Gillis en het Brussels Gewest, naar leeftijdscategorie.

	Sint-Gillis				Brussels Gewest			
Leeftijd	Leefloon	Equivalent leefloon	Leefloon + equivalent	Bevolking	Leefloon	Equivalent leefloon	Leefloon + equivalent	Bevolking
<18	2	1	3	9 236	42	31	73	229 420
18-24	278	71	349	3 984	5 791	1 355	7 146	93 462
25-49	732	312	1 044	21 378	11 211	3 908	15 119	411 019
50-64	325	61	386	6 100	4 553	666	5 219	162 545
≥65	33	14	47	4 537	1 103	232	1 335	152 045
Totaal	1 370	459	1 829	45 235	22 700	6 192	28 892	1 048 491

Bron: POD Maatschappelijke Integratie – december 2007, ADSEI: Rijksregister (bevolking op 01/01/2008).

Tabel 10: Aandeel gerechtigden op het leefloon en equivalent leefloon op 31/12/2007 in Sint-Gillis en het Brussels Gewest, naar leeftijdscategorie.

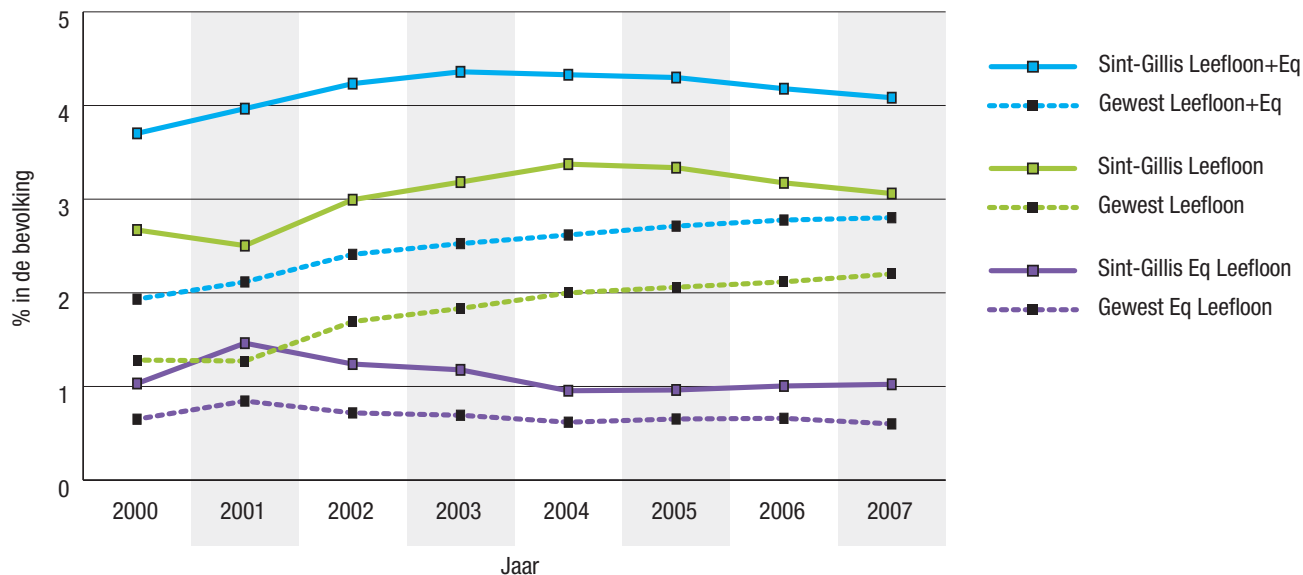
	Sint-Gillis				Brussels Gewest			
Leeftijd	Leefloon	Equivalent leefloon	Leefloon + equivalent	Bevolking	Leefloon	Equivalent leefloon	Leefloon + equivalent	Bevolking
<18	0,0	0,0	0,0	100 %	0,0	0,0	0,0	100 %
18-24	7,0	1,8	8,8	100 %	6,2	1,4	7,6	100 %
25-49	3,4	1,5	4,9	100 %	2,7	1,0	3,7	100 %
50-64	5,3	1,0	6,3	100 %	2,8	0,4	3,2	100 %
≥65	0,7	0,3	1,0	100 %	0,7	0,2	0,9	100 %
Totaal	3,0	1,0	4,0	100 %	2,2	0,6	2,8	100 %

Bron: POD Maatschappelijke Integratie – december 2007, ADSEI: Rijksregister (bevolking op 01/01/2008).

Eind 2007 kreeg 6,8 % van de bevolking van Sint-Gillis een inkomen van het OCMW, wat veel meer is dan in het Brussels Gewest (2,8 %). De leeftijdscategorie met de meeste steuntrekkers is die van 18 tot 64 jaar, maar het aandeel van de 50- tot 64-jarigen is echter het grootst. Onder de 65-plussers zijn er nog altijd personen die afhangen van het OCMW omdat zij geen recht hebben op andere uitkeringen.

3.3 Inkomen en inkomensbron

Figuur 8: Evolutie van het aandeel gerechtigden op het leefloon of equivalent leefloon in Sint-Gillis en het Brussels Gewest tussen 2000 en 2007.

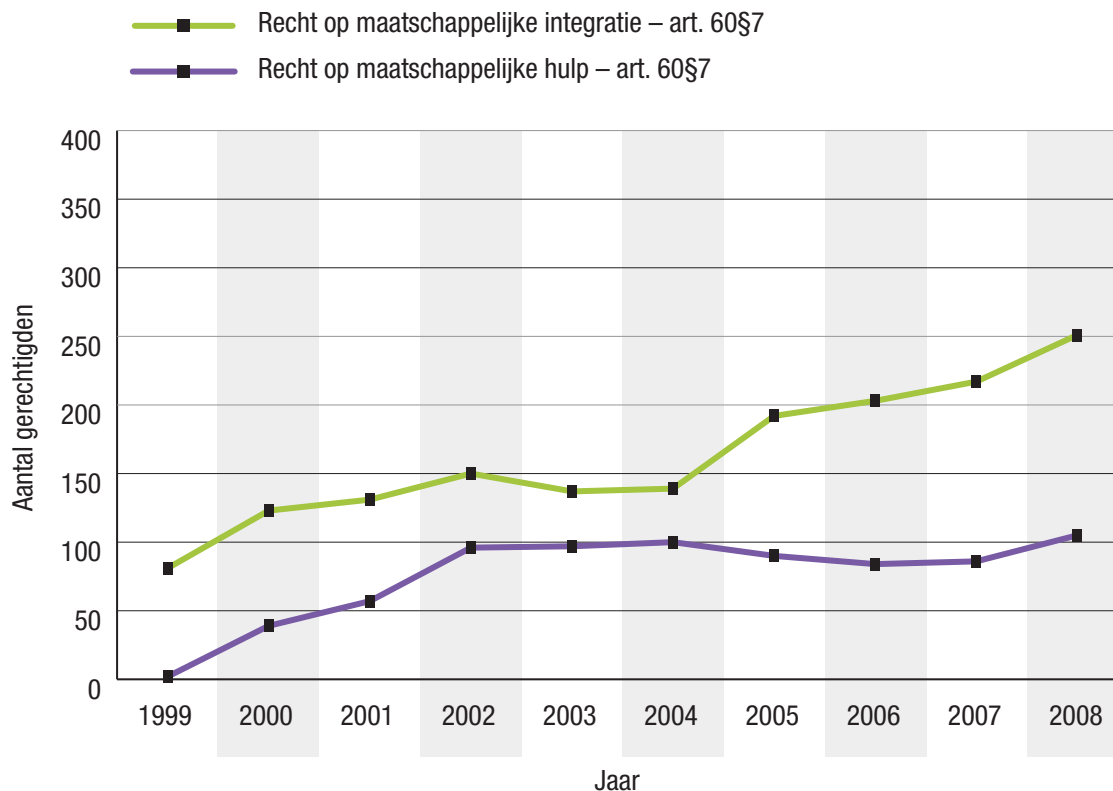
Bron: POD Maatschappelijke Integratie, gegevens op 31/12/2007, FOD Economie - ADSEI, Rijksregister.

Tussen 2000 en 2007 leek het aandeel personen dat recht heeft op een leefloon of een equivalent leefloon zich te stabiliseren in Sint-Gillis. Het blijft echter veel hoger dan in het Brussels Gewest.

3.3 Inkomen en inkomensbron

3.3.6 TEWERKSTELLINGSMAATREGELEN

Figuur 9: Aantal mensen tewerkgesteld overeenkomstig artikel 60§7 in het OCMW van Sint-Gillis tussen 1999 en 2008.

Bron: POD Maatschappelijke Integratie.

Ondanks een stabilisering tussen 2002 en 2004 is het aantal via artikel 60§7 tewerkgestelde personen in Sint-Gillis tussen 1999 en 2008 gestegen. In het Brussels Gewest wordt voor diezelfde periode een continue stijging vastgesteld⁽¹⁵⁾. Zowel rechthebbenden op maatschappelijke integratie als rechthebbenden op maatschappelijke dienstverlening kunnen door het OCMW worden tewerkgesteld in het kader van artikel 60.

(15) Zie synthesefiche van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (enkel in het Frans).

3.3 Inkomen en inkomensbron

3.3.7 MENSEN MET EEN LAAG INKOMEN (RVV EN OMNIO)

Tabel 11: Aantal rechthebbenden op de verhoogde tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige verzorging (RVV of OMNIO) en hun personen ten laste op 01/01/2008 in Sint-Gillis, naar leeftijdscategorie.

Sint-Gillis	Aantal gerechtigden				Aantal personen ten laste			
	<20	20-64	≥65	totaal	<20	20-64	≥65	totaal
WIGW	5	674	1 000	1 679	419	340	132	891
OCMW	26	1 529	36	1 591	838	349	12	1 199
IGO	0	8	494	502	26	55	44	125
Mensen met een handicap	0	469	350	819	163	146	48	357
Kinderen met verhoogde kinderbijslag	46	4	0	50	0	0		0
Gerechtigde van ≥ 50 jaar en werkzoekend ≥ 1 jaar		548	12	560	287	226	16	529
OMNIO	332	397	2	731				
Totaal aantal gerechtigden	409	3 629	1 894	5 932	1 733	1 116	252	3 101
Totale bevolking KBSZ	10 321	31 108	4 559	45 988	10 321	31 108	4 559	45 988

Bron: KBSZ 2008.

Tabel 12: Aandeel rechthebbenden op de verhoogde tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige verzorging (RVV of OMNIO) en hun personen ten laste op 01/01/2008 in Sint-Gillis, naar leeftijdscategorie.

Sint-Gillis	% gerechtigden in de bevolking				% personen ten laste in de bevolking			
	<20	20-64	≥65	totaal	<20	20-64	≥65	totaal
WIGW	0,0	2,2	21,9	3,7	4,1	1,1	2,9	1,9
OCMW	0,3	4,9	0,8	3,5	8,1	1,1	0,3	2,6
IGO	0,0	0,0	10,8	1,1	0,3	0,2	1,0	0,3
Mensen met een handicap	0,0	1,5	7,7	1,8	1,6	0,5	1,1	0,8
Kinderen met verhoogde kinderbijslag	0,4	0,0		0,1	0,0	0,0		0,0
Gerechtigde van ≥ 50 jaar en werkzoekend ≥ 1 jaar		1,8	0,3	1,2	2,8	0,7	0,4	1,2
OMNIO	3,2	1,3	0,0	1,6				
Totaal aantal gerechtigden	4,0	11,7	41,5	12,9	16,8	3,6	5,5	6,7
Totale bevolking KBSZ	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Bron: KBSZ 2008.

Het aantal rechthebbenden op de verhoogde tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige verzorging en hun personen ten laste is een indicator van het aantal personen dat in gezinnen met een laag inkomen leeft.

19,6 % van de bevolking in Sint-Gillis geniet (rechtstreeks of onrechtstreeks) van een verhoogde tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige verzorging, als gezinshoofd of als

persoon ten laste⁽¹⁶⁾. Sint-Gillis telt meer OCMW-rechthebbenden (6,1 %), oudere werklozen (2,4 %), WIGW- (5,6 %) en IGO-rechthebbenden (1,4 %) en personen met een handicap (2,6 %) dan het gewestelijke gemiddelde (respectievelijk 4,9 %, 2,0 %, 5,1 %, 1,0 % en 2,2 % voor het Gewest). De 65-plussers zijn sterk vertegenwoordigd.

(16) Voor het Gewest, zie Tabel 7 van de Welzijnsbarometer 2008, pagina 16.

4. GEZONDHEID

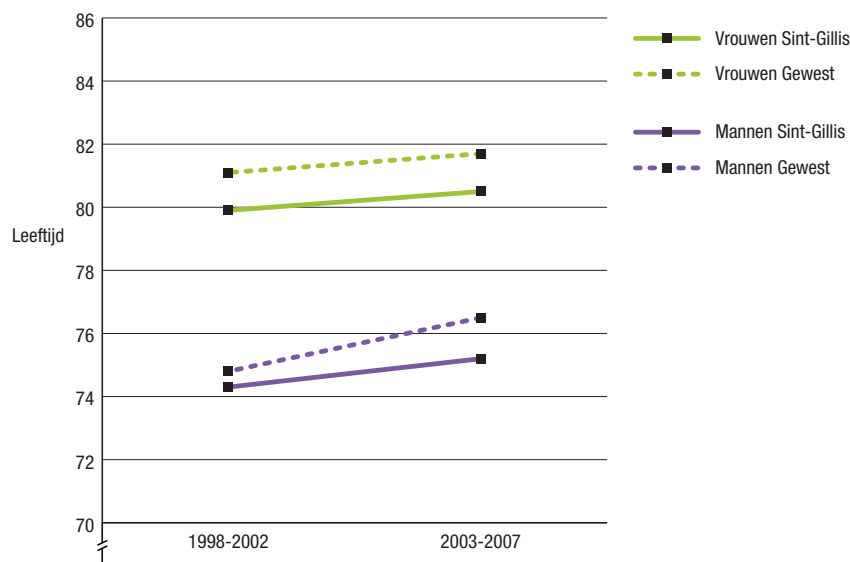
Van een aantal gezondheidsindicatoren zijn, per wijk, kaarten en tabellen beschikbaar op de site van de Wijkmonitoring. Raadpleeg het onderwerp “Sterftecijfer” onder het thema “Gezondheid”, maar ook “Leeftijdsstructuur” onder het thema “Demografie”.

<http://www.wijkmonitoring.irisnet.be/>

4.1 Algemene gezondheidstoestand

4.1.1 LEVENSVERWACHTING

Figuur 10: Evolutie van de levensverwachting in Sint-Gillis en het Brussels Gewest, naar geslacht.

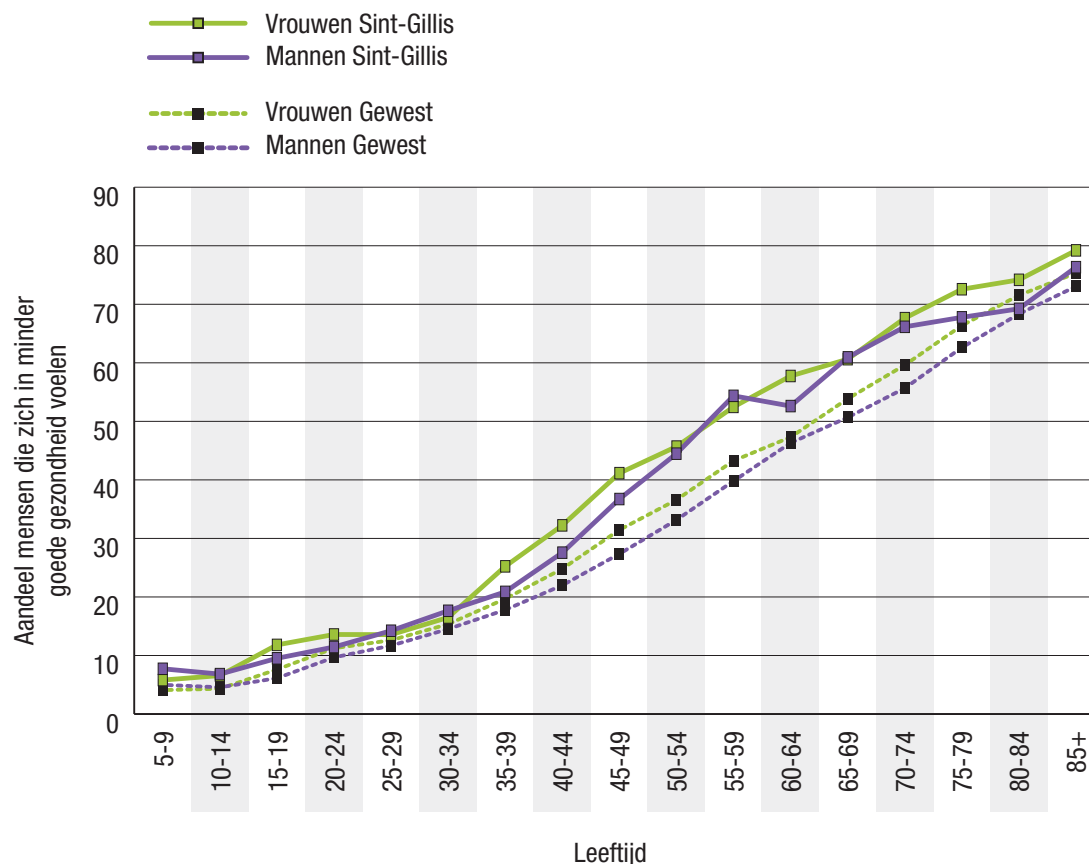
Bron: Statistische formulieren voor overlijden, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

De levensverwachting van vrouwen is hoger dan die van mannen, maar lager in Sint-Gillis dan in het Gewest. De levensverwachting van mannen neemt sterker toe dan die van vrouwen, en dit zowel in Sint-Gillis (respectievelijk +0,9 jaar tegenover +0,6 jaar) als in het Brussels Gewest (respectievelijk +1,7 jaar tegenover +0,6 jaar).

4.1 Algemene gezondheidstoestand

4.1.2 SUBJECTIEVE GEZONDHEID

Figuur 11: Inschatting van de eigen gezondheid in Sint-Gillis en het Brussels Gewest, naar leeftijd en geslacht.

Bron: Algemene socio-economische enquête 2001, berekeningen Patrick Deboosere (VUB Interface Demography).

De bevolking van Sint-Gillis is van oordeel in minder goede gezondheid te verkeren dan gemiddeld in het Gewest. Verhoudingsgewijs denken ook meer vrouwen dan mannen in slechte gezondheid te verkeren.

De gezondheidsperceptie wordt gebruikt als een indicator van de algehele gezondheid van de bevolking. Dit gegeven lijkt een goede maatstaf zowel voor verkennende studies als voor beleidsplanning. Daarom werden de gegevens van de algemene socio-economische enquête 2001 over de gezondheidsperceptie in detail geanalyseerd in de "Gezondheids- en welzijnsatlas van Brussel-Hoofdstad" (hoofdstuk 9).

4.1 Algemene gezondheidstoestand

4.1.3 STERFTE

Tabel 13: Belangrijkste doodsoorzaken voor alle leeftijden in Sint-Gillis, voor de periode 2003-2007 en vergelijking met het Brussels Gewest na standaardisering ⁽¹⁷⁾ voor leeftijd.

	Mannen			Vrouwen		
	Aantal overlijdens	Sterftecijfer (/100 000)	Verskil in mortaliteit ten opzichte van het Gewest	Aantal overlijdens	Sterftecijfer (/100 000)	Verskil in mortaliteit ten opzichte van het Gewest
Cardiovasculaire aandoeningen	240	218,9	+15 %	283	262,7	+10 %
Kanker	205	186,9	+1 %	184	170,8	+5 %
Ademhalingsziekten	93	84,8	+8 %	96	89,1	+13 %
Ziekten ademhalingsorganen	41	37,4	+13 %	89	82,6	+4 %
Infectieuze en parasitaire aandoeningen	28	25,5	+32 %	31	28,8	+11 %
Uitwendige doodsoorzaken	75	68,4	+14 %	48	44,6	+12 %
Ongevallen	36	32,8	+22 %	22	20,4	-15 %
Zelfmoord	23	21,0	-6 %			
Totaal	763	695,8	+9 %	808	750,0	+9 %

Enkel de doodsoorzaken die tijdens de periode 2003-2007 meer dan 20 overlijdens tellen, zijn opgenomen in deze tabel.

De statistisch significante verschillen met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn in het vet weergegeven.

Als het percentage van het verschil in mortaliteit ten opzichte van het Gewest niet in het vet gedrukt is, kan het verschil aan het toeval te wijten zijn.

Bijgevolg moet men vermijden verklarende hypothesen te zoeken, ook wanneer het om een hoog percentage gaat.

Bron: Statistische formulieren voor overlijdens, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

In Sint-Gillis bedraagt het sterftecijfer voor alle leeftijden 696 per 100 000 voor mannen en 750 per 100 000 voor vrouwen. Na standaardisering voor de leeftijd, is dit percentage aanzienlijk hoger voor mannen (+9 % tegenover het Gewest) en voor vrouwen (+9 %).

Na standaardisering voor de leeftijd wordt een significante oversterfte door cardiovasculaire aandoeningen vastgesteld, en dit uitsluitend bij mannen.

(17) Zie woordenlijst.

4.1 Algemene gezondheidstoestand

Tabel 13bis: Belangrijkste oorzaken van vroegtijdige sterfte in Sint-Gillis, voor de periode 2003-2007 en vergelijking met het Brussels Gewest na standaardisering voor leeftijd.

	Mannen			Vrouwen		
	Aantal overlijdens	Sterftecijfer (/100 000)	Verschil in mortaliteit ten opzichte van het Gewest	Aantal overlijdens	Sterftecijfer (/100 000)	Verschil in mortaliteit ten opzichte van het Gewest
Long- en strottenhoofdkanker	21	21,0	-14,6 %	16	17,0	+43,3 %
Ischemische hartziekten	36	36,0	+77,0 %	5	5,3	+0,1 %
Zelfmoord	20	20,0	-5,3 %	15	15,9	+64,5 %
Andere ongevallen	21	21,0	+66,7 %	5	5,3	+16,3 %
Totaal	263	263,3	+17,6 %	141	149,7	+15,8 %

Enkel de doodsoorzaken die tijdens de periode 2003-2007 meer dan 20 overlijdens tellen, zijn opgenomen in deze tabel.

De statistisch significante verschillen met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn in het vet weergegeven.

Als het percentage van het verschil in mortaliteit ten opzichte van het Gewest niet in het vet gedrukt is, kan het verschil aan het toeval te wijten zijn.

Bijgevolg moet men vermijden verklarende hypothesen te zoeken, ook wanneer het om een hoog percentage gaat.

Bron: Statistische formulieren voor overlijden, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

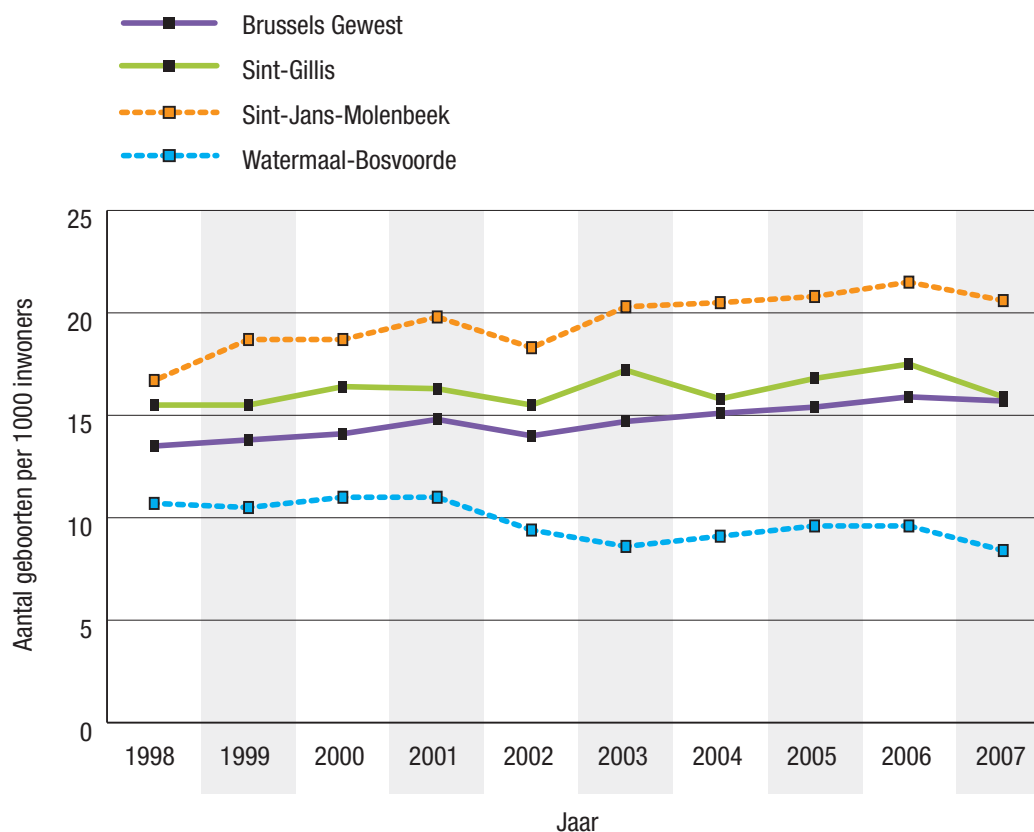
In Sint-Gillis bedraagt de vroegtijdige sterfte (voor 65 jaar) 263 per 100 000 voor mannen en 150 per 100 000 voor vrouwen.

Na standaardisering voor de leeftijd is dit aandeel aanzienlijk hoger voor mannen (+17,6 % in vergelijking met het Gewest). Er wordt een significante oversterfte vastgesteld als gevolg van ischemische hartziekten en andere ongevallen, en dit uitsluitend bij mannen.

4.2 Gezondheid van de jonge kinderen

4.2.1 GEBOORTEN

Figuur 12: Evolutie van de geboortecijfers in Sint-Gillis en het Brussels Gewest, 1998-2007.

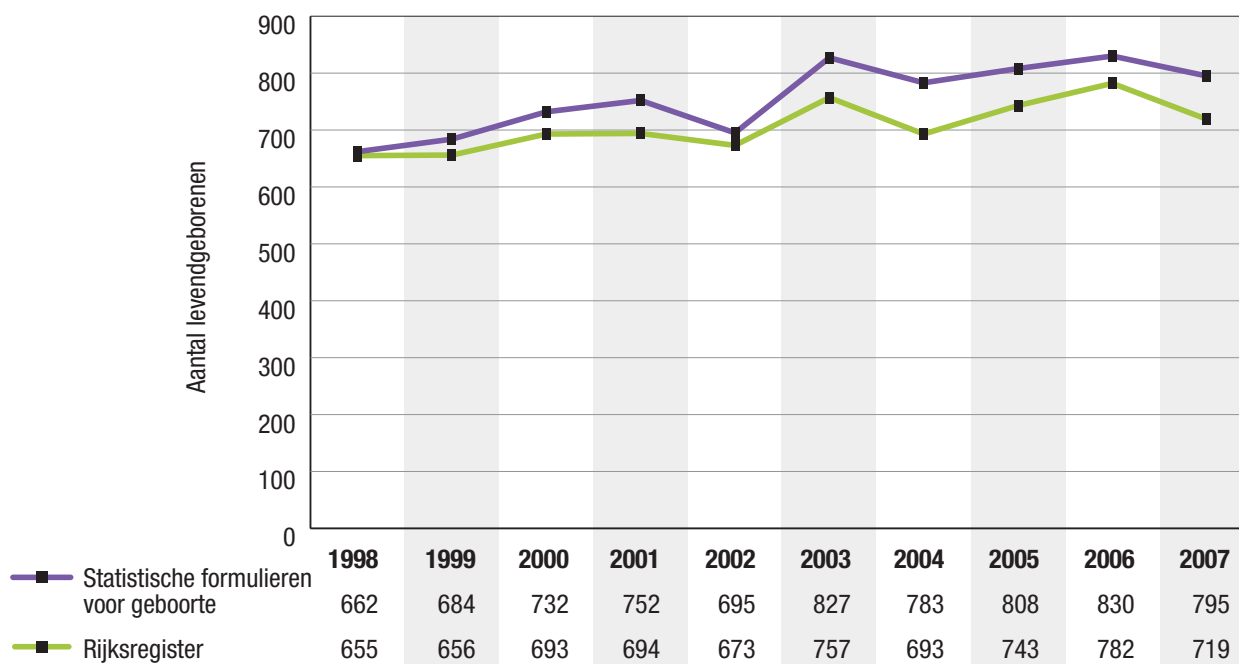

Bron: Statistische formulieren voor geboorten, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

Tussen 1998 en 2007 zijn het absolute aantal levendgeborenen en het geboortecijfer lichtjes gestegen in Sint-Gillis, waardoor de gemeente zich onderscheidt van het gewestelijke gemiddelde, waar zich een grotere stijging liet optekenen. Als officiële cijfer voor het aantal geboorten geldt het cijfer van het Rijksregister, dat samengesteld is op basis van het bevolkingsregister van de gemeenten.

4.2 Gezondheid van de jonge kinderen

Figuur 13: Evolutie van het absoluut aantal levendgeborenen in Sint-Gillis, 1998-2007 volgens twee verschillende bronnen.

Bron: Statistische formulieren voor geboorte, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn en ADSEI: Rijksregister.

Als officieel cijfer voor het aantal geboorten geldt het cijfer van het Rijksregister, dat samengesteld is op basis van het bevolkingsregister van de gemeenten.

Een andere informatiebron zijn de statistische formulieren voor geboorte, die worden ingevuld door de gezondheidswerkers en de diensten van de burgerlijke stand van de gemeente van geboorte. Deze bron houdt rekening met alle geboorten, ongeacht het verblijfsstatuut van de moeder. In de meeste gemeenten is het aantal via deze bron geregistreerde geboorten hoger dan

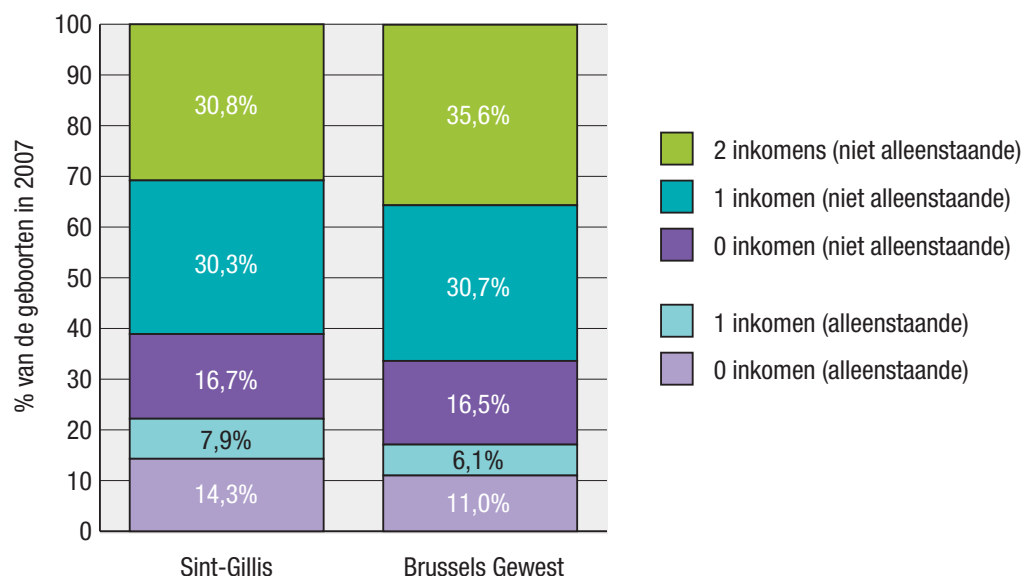
het aantal geboorten geregistreerd door het Rijksregister. Niet-geregistreerde geboorten vinden we enerzijds bij kinderen van wie de moeder is ingeschreven in het Wachtregister en anderzijds in bijzondere situaties (diplomatiek personeel verbonden aan internationale instellingen, thuislozen, illegalen).

In Sint-Gillis is er een beduidend verschil tussen de twee informatiebronnen (76 personen in 2007). Dit betekent dat niet alle geboorten ingeschreven zijn in het Rijksregister

4.2 Gezondheid van de jonge kinderen

4.2.2 KENMERKEN VAN DE BORELINGEN EN DE MOEDERS

Figuur 14: Sociale kenmerken van de huishoudens van de pasgeborenen in Sint-Gillis en het Brussels Gewest op 01/01/2007.

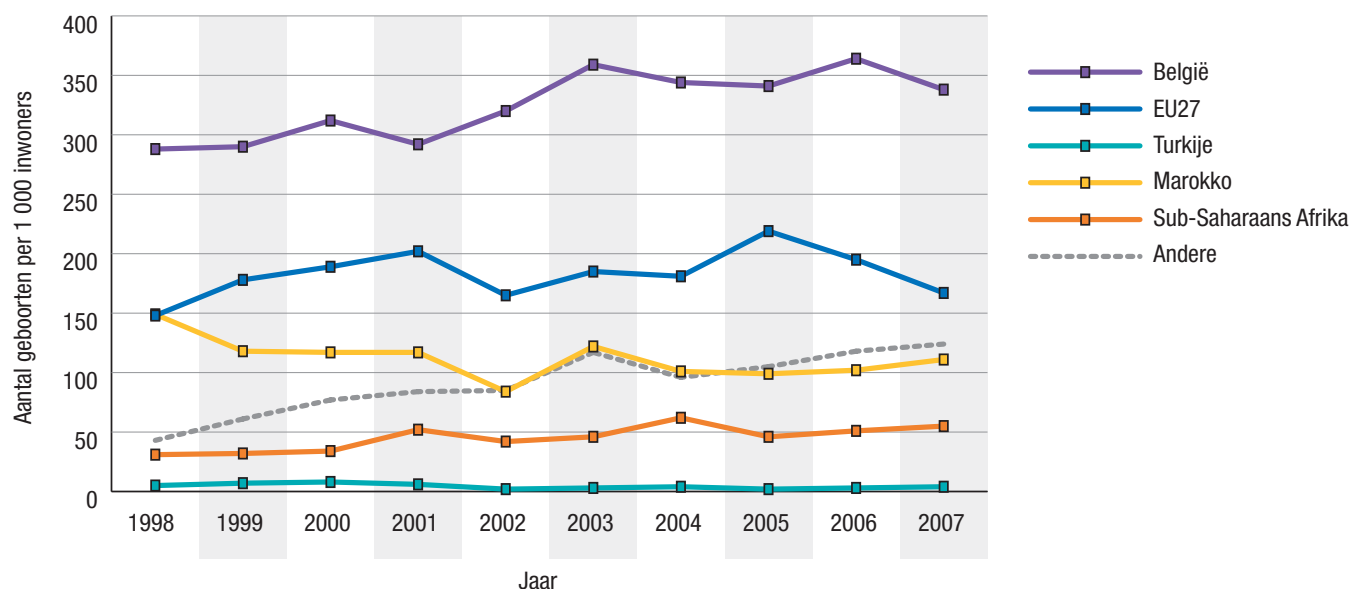
Bron: Statistische formulieren voor geboorte, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

In Sint-Gillis worden de meeste kinderen (38,2 %) geboren in een huishouden met één inkomen, wat meer is dan in het Gewest (36,8 %). Er worden meer kinderen geboren in een alleenstaand huishouden⁽¹⁸⁾ (22,2 % tegenover 17,1 %) en nog meer in een huishouden zonder inkomen uit arbeid (31,0 % tegenover 27,5 %). Het aandeel kinderen dat geboren wordt in een gezin zonder inkomen uit arbeid (al dan niet alleenstaand) wordt gebruikt als armoede-indicator.

(18) Een alleenstaand huishouden is een huishouden waar de moeder alleen woont op het moment van de geboorte.

4.2 Gezondheid van de jonge kinderen

Figuur 15: Evolutie van de huidige nationaliteit van de moeder van de pasgeborenen in Sint-Gillis, 1998-2007.

Bron: Statistische formulieren voor geboorte, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

In 2007 werd in Sint-Gillis 42 % van de kinderen geboren uit moeders met de Belgische nationaliteit, maar we tellen ook veel geboorten bij Europese moeders (21 %) of bij moeders uit andere landen, zoals bijvoorbeeld Brazilië.

4.2 Gezondheid van de jonge kinderen

4.2.3 GEZONDHEID VAN DE BORELINGEN EN DE MOEDERS

Tabel 14: Evolutie van de kenmerken van de geboorten en de moeders die in Sint-Gillis en het Brussels Gewest wonen, 2003-2007.

	Aantal Sint-Gillis	% Sint-Gillis*	% Gewest*
	2003-2007	2003-2007	2003-2007
Meerlinggeboorten	131	3,2	3,5
Keizersneden	666	16,4	17,4
Ingeleide bevallingen	1 006	25,5	26,3
Vroeggeboorte (< 37 weken)	213	5,6	6,7
Ernstige vroeggeboorte (< 32 weken)	49	1,3	1,0
Laag geboortegewicht (< 2500g)	243	6,1	6,5
Moeders < 20 jaar	123	3,0	2,8
Moeders ≥ 40 jaar	177	4,4	4,0

* Per 100 levendgeboorten (vroeggeboorte of laag geboortegewicht) of totaal.

De statistisch significante verschillen met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn in het vet weergegeven.

Als het percentage van het verschil in mortaliteit ten opzichte van het Gewest niet in het vet gedrukt is, kan het verschil aan het toeval te wijten zijn. Bijgevolg moet men vermijden verklarende hypothesen te zoeken, ook wanneer het om een hoog percentage gaat.

Bron: Statistische formulieren voor geboorte en overlijden, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

In Sint-Gillis zijn er verhoudingsgewijs minder vroeggeboorten (5,6 %) dan in het Gewest (6,7 %). De resultaten van andere statistieken inzake de gezondheid van moeder en kind sluiten nauw aan bij die van het Brussels Gewest.

4.2.4 FOETO-INFANTIELE STERFTE

Tabel 15: Evolutie van de perinatale, infantiele en foeto-infantiele mortaliteit bij geboorten bij moeders die wonen in Sint-Gillis en het Brussels Gewest, 2003-2007.

	Aantal Sint-Gillis	Sint-Gillis per 1 000 geboorten	Gewest per 1 000 geboorten
	2003-2007	2003-2007	2003-2007
Perinatale mortaliteit (1)	28	6,9	7,2
Infantiele mortaliteit (2)	15	3,7	4,3
Foeto-infantiele mortaliteit (3)	36	8,9	9,2

(1) Overlijden voor de geboorte, vanaf 22 weken zwangerschap of 500g, of tijdens de eerste week na de geboorte (0-6 dagen na de bevalling), per 1 000 geboorten.

(2) Overlijden na de geboorte en voor de eerste verjaardag (tussen 0 en 364 levensdagen), per 1 000 levendgeboorten.

(3) Overlijden vanaf 22 weken zwangerschap tot de geboorte (criterium vanaf 1999, daarvoor 28 weken zwangerschap of 1 000g) of in de loop van het eerste levensjaar, per 1 000 geboorten.

Bron: Statistische formulieren voor geboorte en overlijden, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

Het verschil in kindersterfte tussen Sint-Gillis en het Gewest is statistisch niet significant.

5. OPLEIDING

Van een aantal onderwijsindicatoren zijn, per wijk, kaarten en tabellen beschikbaar op de site van de Wijkmonitoring. Raadpleeg het onderwerp “Kinderopvang” onder het thema “Sociaal-cultureel”, maar ook “Inschakeling op de arbeidsmarkt” onder het thema “Economie”.

<http://www.wijkmonitoring.irisnet.be/>

5.1 Schoolgaande bevolking in kleuteronderwijs

Tabel 16: Aantal leerlingen in het kleuteronderwijs in Sint-Gillis en het Brussels Gewest, begin 2008.

	Sint-Gillis	Brussels Gewest
Naar woonplaats	1 956	46 958
Naar plaats van onderwijs	1 494	51 041

Bron: Communauté française, Vlaamse Gemeenschap 2007, Berekeningen: IGEAT-ULB.

Opmerkingen: de statistieken op de verblijfplaats hebben betrekking op de kinderen die in Sint-Gillis wonen, ongeacht de gemeente waarin ze onderwijs volgen. Zij geven over het algemeen een vrij goed beeld van de realiteit in de gemeente.

De leerlingen die school lopen in scholen die niet door de Vlaamse en Franse Gemeenschap gesubsidieerd worden (meer bepaald de internationale scholen) zijn niet in deze cijfers opgenomen.

5.2 Schoolgaande bevolking in leerplichtonderwijs

Tabel 17: Aantal leerlingen in het leerplichtonderwijs in Sint-Gillis en het Brussels Gewest, begin 2008.

		Naar woonplaats		
		Sint-Gillis		Brussels Gewest
Onderwijsniveau	Onderwijsvorm	Aantal	% in onderwijsniveau	% in onderwijsniveau
Lager onderwijs	Lager onderwijs	3 019	94,3	94,8
	Bijzonder lager onderwijs	184	5,7	5,2
	Totaal lager onderwijs	3 203	100,0	100,0
Secundair onderwijs 1	Secundair onderwijs	1 088	100,0	100,0
Secundair onderwijs 2	ASO	474	47,4	51,2
	TSO	251	25,1	24,5
	BSO	275	27,5	24,3
	Totaal	1 000	100,0	100,0
Secundair onderwijs 3	ASO	273	36,8	45,9
	TSO	226	30,5	30,9
	BSO	242	32,7	23,2
	Totaal	741	100,0	100,0
Buitengewoon secundair onderwijs	Buitengewoon secundair onderwijs	112	100,0	100,0
Secundair onderwijs 4	BSO	30	100,0	100,0
Totaal aantal leerlingen		6 174	-	-

Bron: Communauté française, Vlaamse Gemeenschap 2007, Berekeningen: IGEAT-ULB.

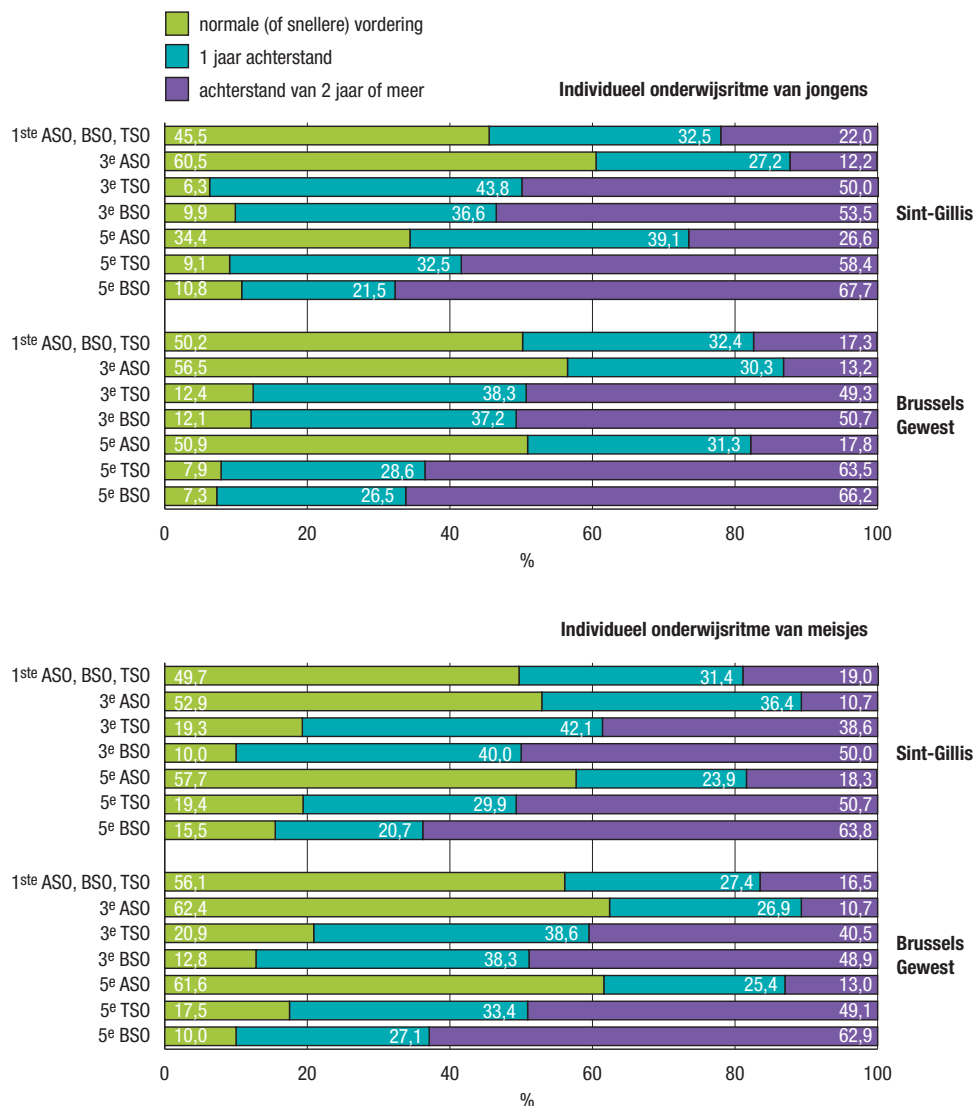
Het secundair niveau 1 omvat de leerlingen in de eerste twee jaar van het secundair onderwijs. Secundair niveau 2 omvat de leerlingen in het derde en vierde jaar. Secundair niveau 3 omvat de leerlingen van het vijfde en zesde jaar. Niveau 4 omvat het zevende jaar van het secundair beroepsonderwijs.

Vergeleken met het gemiddelde van het Gewest kiezen de leerlingen van het secundair onderwijs die in Sint-Gillis wonen eerder voor het beroepsonderwijs en minder voor het algemeen secundair onderwijs.

De gemeente telt 6 174 schoolgaande leerlingen, dus leerlingen die in de gemeente wonen en het leerplichtonderwijs volgen. Opgelet, een leerling die in een andere gemeente woont, kan naar school gaan in Sint-Gillis en omgekeerd.

5.3 Onderwijsritme in leerplichtonderwijs

Figuur 16: Onderwijsritme van leerlingen van het secundair onderwijs (eerste, derde en vijfde jaar) woonachtig in Sint-Gillis en het Brussels Gewest, naar geslacht en onderwijsvorm, schooljaar 2007-2008.

Bron: Communauté française, Vlaamse Gemeenschap.

“Normale vordering” betekent dat de leerling ofwel op zijn tijd vooruit is, ofwel in het theoretische jaar zit waarin hij op zijn leeftijd geacht wordt te zitten.

Bij de leerlingen van het 1e jaar van het secundair onderwijs, alle richtingen samen, was in 2007-2008 tussen de 45 en 50 % van de in Sint-Gillis wonende kinderen normaal gevorderd (dat is minder dan in het Brussels Gewest). 30 % had één jaar achterstand (zoals in het Gewest) en iets meer dan 20 % had twee of meer jaar achterstand (tegenover meer dan 15 % in het Gewest). Over het algemeen hebben leerlingen die in Sint-Gillis wonen vaker schoolachterstand dan in het hele Gewest.

In 2001⁽¹⁹⁾ waren er in de gemeente verhoudingsgewijs meer jongeren die niet voortstudeerden en geen diploma hoger secundair onderwijs hadden in de gemeente (50,7 % van de 18-24-jarigen niet-studerenden) dan in de 19 gemeenten samen (47,7 %).

(19) Socio-economische enquête 2001.

6. HUISVESTING EN LEEFOMGEVING

Van een aantal huisvestingsindicatoren zijn, per wijk, kaarten en tabellen beschikbaar op de site van de Wijkmonitoring. Raadpleeg de onderwerpen “Oppervlakte van een woning”, “Type woning”, “Evolutie van het woningbestand”, “Eigendomsstructuur” en “Sociale woningbestand” onder het thema “Huisvesting”, maar ook “Ouderdom van de bebouwing” en “Structuur van de bebouwing” onder het thema “Morfologie”.

<http://www.wijkmonitoring.irisnet.be/>

Tabel 18: Kenmerken van de woningen in Sint-Gillis en het Brussels Gewest.

	Sint-Gillis	Brussels Gewest
Aandeel huishoudens dat in een appartement woont (%) - 2001	80,1	71,2
Gemiddelde oppervlakte per woning (m ²) - 2001	66,1	74,4
Aantal woonvertrekken per bewoner (n) - 2001	1,8	1,9
Aandeel koopwoningen (%) - 2001	27,1	41,5
Aandeel huurwoningen (%) - 2008	70	58,6
Aandeel sociale woningen (woning/100 huishoudens) - 2007	4,6	7,8
Aandeel woningen met basiscomfort (%) - 2001	86,7	90,8
Aandeel woningen gebouwd voor 1961 (%) - 2001	84,6	63,0
Gemiddelde maandelijkse huur (€) - 2008	509	553
Gemiddelde maandelijkse huur van woningen met 1 kamer (€) - 2008	457	471
Gemiddelde maandelijkse huur van woningen met 2 kamers (€) - 2008	544	591
Aandeel “niet-natuurlijke zones” (%) - 2006	84,1	46,5

Bron: FOD Economie – ADSEI (Socio-economische enquête 2001); Observatorium van de huurprijzen 2008; IGEAT 2006

In Sint-Gillis is het aandeel huishoudens dat in een appartement woont hoger dan het gemiddelde in het Gewest (80,1 % tegenover 71,2 %). Het aandeel sociale woningen is er zeer klein (4,6 % tegenover 7,8 %). Alle woningen samen beschouwd bedraagt de gemiddelde huurprijs van een huurwoning € 509 in de gemeente. Het aantal woningen dat standaard is uitgerust ligt er lager in vergelijking met het Gewest (86,7 % beschikt over basisvoorzieningen: een badkamer, stromend water en een

toilet in huis) en de omgeving is zeer verstedelijkt (84,1 % van het gemeentelijk grondgebied is niet natuurlijk tegenover 46,5 % voor het Gewest, de rest wordt ingenomen door groene ruimten, tuinen of doordringbare oppervlakken⁽²⁰⁾).

(20) Zie referentiekaart.

7. WOORDENLIJST

‰ = per 1 000

19de eeuwse gordel: de verstedelijkte gordel uit de 19de eeuw omvat de wijken van de eerste kroon, waar de verstedelijking vooral in de tweede helft van de 19de eeuw plaatsvond. Tot deze gordel behoren ook de oudste wijken van de tweede kroon: de uitbreidingen van de vroegere voorsteden en de tussenruimten die het dichtst bij de Vijfhoek gelegen zijn. In tegenstelling tot de eerste kroon reikt de 19de-eeuwse gordel niet tot aan de militaire lanen (in het oosten) of het ringspoor (in het westen).

Activiteitsgraad: het aandeel van de bevolking op beroepsleeftijd (tussen 18 en 64 jaar) die werkt of op zoek is naar werk. De activiteitsgraad wordt dus gedefinieerd door de verhouding (werknemers + werklozen)/(bevolking 18-64 jaar).

Afhankelijkheidsindex: verhouding tussen de bevolking die zich in de meest afhankelijke leeftijdscategorieën (0-19 jaar en 65 jaar en ouder) bevindt en de bevolking die het meest waarschijnlijk een beroepsactiviteit uitoefent (20 tot 64 jaar), uitgedrukt in percentage.

Arme sikkel: zone waar al meerdere decennia een concentratie van de op economisch vlak meest kansarme bevolkingsgroepen woont, bestaande uit de wijken in het noorden en het westen van de eerste kroon, die behoren tot de armste wijken van het Brussels Gewest en die een sikkel vormen rond het stadscentrum. De wijken van deze zone zijn:

- binnen de Vijfhoek, het westen van de Noord-Zuidverbinding en de Marollen;
- het oosten van Anderlecht (Kuregem) en Laag-Molenbeek (tussen de spoorlijn en het kanaal);
- in het noorden de gemeente Sint-Joost, het westen van Schaarbeek, Laken en de industriële zones langs het kanaal;
- in het zuiden, de lage gedeelten van Sint-Gillis en Vorst.

Voor meer details, zie “Ruimtelijke structuur van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest”.

Bel-etagewoning: aanpalende woning, typisch voor de periode na de Tweede Wereldoorlog, waarvan de garage en de inkomhal beneden, de living en de keuken op de eerste verdieping (= bel-etage) en de slaapkamers en de badkamer op de tweede verdieping zijn gelegen.

Buitenlandse origine (bevolking van): verwijst naar de bevolking die met een andere dan de Belgische nationaliteit is geboren of waarvan de ouders afkomstig zijn uit de immigratie.

Diploma hoger onderwijs: verwijst naar een universitair diploma (korte en lange type) of een diploma van het niet-universitair hoger onderwijs (korte en lange type).

Emigratie: verwijst naar het verlaten van een gebied door mensen uit dat gebied en hun verplaatsing naar een ander gebied om er te wonen en te werken.

Gemiddeld inkomen: som van de inkomens van alle huishoudens van een gebied gedeeld door het aantal huishoudens van datzelfde gebied.

Gentrificatie: proces dat verwijst naar de vervanging van de bevolking in vervallen historische wijken met een kansarme bevolking door een meer welgestelde bevolking, vaak jongvolwassenen zonder kinderen en met een hogere culturele en/of economische status (bijvoorbeeld: de Docks in Londen, de Antoine Dansaertstraat in Brussel).

Index van intensiteit van de veroudering: het aandeel 80-plussers bij de 65-plussers. Hoe hoger dit aandeel, hoe intenser de veroudering.

Indicator: evaluatie-instrument, vaak statistisch, waarmee een situatie of een trend op redelijk objectieve manier in tijd en ruimte kan worden gemeten. Een indicator meet maar zelden rechtstreeks de complexiteit van een fenomeen. De statistische indicatoren wijzen vaak op uitingen van dit fenomeen, op de sporen die het nalaat en de gevolgen die het veroorzaakt.

IGO: Inkomensgarantie voor ouderen.

Immigratie: verwijst naar de aankomst in een gebied van mensen uit een ander gebied, ongeacht hun nationaliteit (dus ook Belgen), die er komen wonen en werken.

Intra- of extrafamiliale transfers: financiële transfers om het inkomen uit werk te herverdelen, hetzij via de sociale

zekerheid (werkloosheid, pensioen, invaliditeit,...), hetzij binnen families (van werknemers naar andere leden van het huishouden of van de familie).

Kroon: beschrijving van de wijken met een zekere maatschappelijke, stedenbouwkundige homogeniteit, die een ring vormen binnen de stad. In Brussel verwijst de eerste kroon naar de wijken tussen de lanen van de kleine ring en de middenring, gevormd door de Churchillaan (in het zuiden), de militaire lanen (in het oosten: Generaal Jacques, Generaal Meiser, Brand Whitlock, Auguste Reyers, Generaal Wahis) en de spoorlijnen (in het westen). De tweede kroon omvat de wijken die het meest aan de buitenkant van de stad liggen. Op de kaart bij “Ruimtelijke structuur van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest” is de eerste kroon samen met de Vijfhoek weergegeven in rood en blauw, de tweede kroon in roze, groen en geel.

Kwadrant: een kwadrant verwijst in het algemeen naar het resultaat van de verdeling in vier van een oppervlakte. Zo bestaat het zuidoostelijke kwadrant van Brussel uit de wijken in de oostelijke helft van de zuidelijke helft van de stad.

Leefloon: een gewaarborgde financiële maatschappelijke hulp, toegekend door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (OCMW). Het leefloon is een residuair recht: het is ondergeschikt aan het vervullen van alle nuttige en nodige maatregelen om zijn rechten te doen gelden op andere sociale prestaties of middelen waarop men recht zou hebben krachtens de Belgische en buitenlandse wetgeving. Het wordt dus enkel toegekend wanneer de aanvrager geen recht heeft op een andere sociale uitkering. Het equivalent leefloon is een financiële hulp, waarvan de bedragen dezelfde zijn als die van het leefloon. Het wordt toegekend aan personen die om bepaalde redenen (bijvoorbeeld nationaliteit) niet in aanmerking komen voor het recht op leefloon.

Mediaan inkomen: wanneer men alle inkomens rangschikt van het kleinste tot het hoogste bedrag, is het mediaan inkomen het bedrag in het midden van de rangschikking. Dit betekent dat de helft van de inkomens lager is dan het mediane inkomen, en de helft hoger. De mediaan wordt minder beïnvloed door extreme waarden (zeer hoog of zeer laag) dan

het gemiddelde. De “armoederisicogrens” wordt vastgelegd op 60 % van het mediane inkomen.

Middenklasse: zeer heterogene sociale klasse, deels gedefinieerd door het levensniveau, gesitueerd boven de volksklassen (om niet te zeggen, de armen) en onder de welgestelde klasse. Wat de beroepen betreft, wordt de hogere middenklasse vaak geassocieerd met hogere intellectuele beroepen, maar zelden met vrije beroepen, die worden geassocieerd met de welgestelde klasse. De lagere middenklasse wordt vaak geassocieerd met maatschappelijk werkers, verpleegsters, intermediaire beroepen, een deel van de bedienden,...

Migratiesaldo: verschil tussen het aantal aankomsten (inwijking) en het aantal vertrekken (uitwijking) van de inwoners binnen een gebied.

Modale leeftijd: de meest voorkomende leeftijd binnen een bevolking. De modus is de meest voorkomende waarde.

Modale waarde: in een statistische reeks is dit de waarde die een variabele het vaakst aanneemt. Bijvoorbeeld: als er in een flatgebouw 5 flats zijn met 2 kamers, 1 flat met 3 kamers en 3 flats met 1 kamer, dan is de modale waarde van de variabele “aantal kamers” gelijk aan 2.

Modus: zie modale waarde.

Nationaliteit: het feit dat een natuurlijke of rechtspersoon onderworpen is aan het burgerlijk recht van een staat. Men kan inwoner van een land zijn zonder de nationaliteit van dat land te hebben. Dit heeft gevolgen inzake stemrecht, toegang tot het openbaar ambt, enz.

Natuurlijke aangroei: verschil tussen het aantal geboorten en het aantal sterfgevallen binnen een gebied of een bevolkingsgroep.

NWWZ: Niet-werkende werkzoekenden. Personen zonder betaalde arbeid ingeschreven als werkzoekende bij de gewestelijke tewerkstellingsdienst Actiris. Het betreft zowel uitkeringsgerechtigde werklozen als jongeren in hun wachtlijn,

vrij ingeschreven werkzoekenden en verplicht ingeschreven werkzoekenden (bijvoorbeeld doorverwezen door een OCMW).

Omnio: nieuw statuut dat sinds 1 april 2007 van toepassing is en het recht op de verhoogde tegemoetkoming voor geneeskundige verzorging uitbreidt naar verzekerden uit huishoudens met een laag inkomen.

Opbrengstgebouw: gebouw met verschillende woningen verhuurd door een of meerdere eigenaars. De woningen zijn een belegging voor de eigenaar die huur ontvangt. Het betreft vaak een gebouw dat oorspronkelijk is ontworpen als appartementsgebouw, maar een eengezinswoning kan eveneens worden omgebouwd tot opbrengstgebouw. In dit geval spreekt men van “opdeling”, een vaak voorkomend verschijnsel in Brussel in de oude burgerwijken van de eerste oostelijke kroon (van Schaarbeek tot Sint-Gillis).

Opdeling: verbouwing waarbij een gebouw dat oorspronkelijk was ontworpen als een eengezinswoning wordt opgedeeld in meerdere appartementen, gemeubelde kamers of studentenkamers.

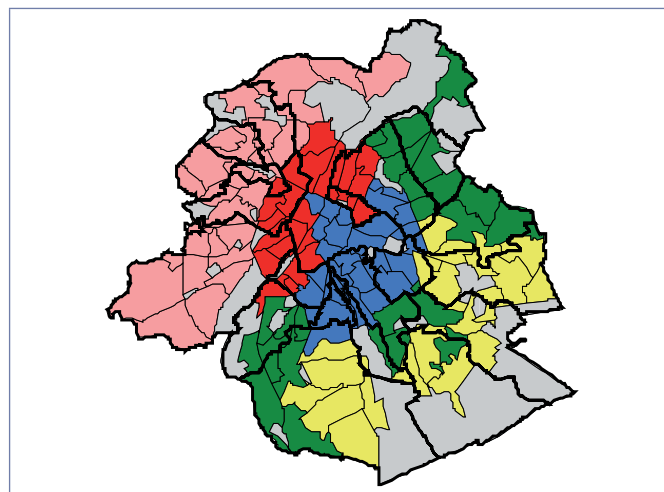
Procentpunt: wanneer twee percentages worden vergeleken, wordt het verschil tussen beide meestal uitgedrukt in procentpunten. Het verschil tussen 10 % en 30 % bedraagt 20 procentpunten (niet te verwarren met het verband tussen de beide waarden: 30 % is 300 % hoger dan 10 %).

Rijksregister: register met identificatie- en adresgegevens van de officiële bevolking van België. Het betreft personen die ingeschreven zijn in de gemeentelijke bevolkings- of vreemdelingenregisters. Het Rijksregister is de belangrijkste bron voor statistieken in verband met de bevolking. Als men bij het berekenen van armoede-indicatoren gebruik maakt van het Rijksregister moet men er rekening mee houden dat bepaalde kwetsbare bevolkingsgroepen niet ingeschreven staan (bijvoorbeeld sommige dak- en thuislozen of mensen zonder papieren).

Ruimtelijke structuur van het Brussels Gewest: schematisch gezien is de Brusselse ruimte, zoals geldt voor veel grote steden,

het product van de overlapping van twee fundamentele structuren: (a) een concentrische structuur, verbonden aan de historische ontwikkeling van de stad volgens een cirkel met een toenemende diameter en (b) een structuur in kwadranten, verbonden aan de reproductie, doorheen de gehele groei van de agglomeratie en afhankelijk van de differentiële druk op de ruimte. Er is een sociaaleconomische kloof tussen enerzijds het dal van de vallei en de lichte westelijke helling – van oorsprong vochtiger, minder goed bewoonbaar en volkser, waar de industriële ontwikkelingen van de 19de en de eerste helft van de 20ste eeuw waren geconcentreerd – en anderzijds een welgestelde zuidoostelijke kwadrant, waarnaar de burgerlijke wijken zich eerder en in grotere mate hebben uitgebreid, op de vlucht voor de centrale arbeiderswijken. Deze kwadrant heeft zich steeds verder ontwikkeld vanuit de meer aristocratische stad op de rechterhelling, die steiler, beter bewoonbaar en topografisch dominant is.

De combinatie van deze twee structuren leidt binnen het Gewest tot de onderverdeling in vijf grote subgebieden: de westelijke zone (in het roze), de westelijke centrale zone of arme sikkkel (in het rood), de oostelijke centrale zone (in het blauw), de tussenliggende oostelijke zone (in het groen) en de externe oostelijke zone of zuidoostelijke kwadrant (in het geel).

RVOHR: Ruimte voor Versterkte Ontwikkeling van Huisvesting en Renovatie: omvat de oude stadsbuurten van Anderlecht, Brussel-Stad, Molenbeek, Koekelberg, Jette, Schaarbeek, Sint-Joost, Elsene, Etterbeek, Sint-Gillis en Vorst, waar de overheid een grotere inspanning moet leveren. De Wijkcontracten moeten noodzakelijkerwijs in de RVOHR gelegen zijn. De verschillende premies en fiscale voordelen of bepaalde subsidies aan de gemeenten worden er verhoogd.

RVV: Rechthebbende op de verhoogde tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige verzorging.

Standaardafwijking: meet de verspreiding van een reeks waarden rond hun gemiddelde.

Standaardisering: methode voor het corrigeren van cijfergegevens zodat vergelijkingen tussen populaties met een verschillende leeftijdspiramide mogelijk zijn. Men spreekt vaak over standaardisering voor de leeftijd, maar men kan ook standaardiseren voor een reeks andere kenmerken, zoals bijvoorbeeld het geslacht.

Statistische buurt: een statistische buurt is de kleinste administratieve eenheid waarvoor socio-economische en administratieve gegevens beschikbaar zijn. Elke gemeente wordt onderverdeeld in meerdere statistische buurten. Op basis van de gegevens per statistische buurt kunnen de intragemeentelijke verschillen zo goed mogelijk worden gevat. Het Brussels Gewest is verdeeld in 724 statistische buurten. In 2002 telde een buurt gemiddeld 1 350 inwoners. Een statistische buurt mag niet worden verward met de gewone betekenis die wordt gegeven aan de buurten. In de ogen van de gebruikers en de bewoners, zijn de buurten vaak slechts zeer vaag afgebakend. Bovendien verschilt de beschrijving van de buurt van de ene inwoner tot de andere.

Sterftecijfer: verhouding, voor een bepaalde periode, van het aantal sterfgevallen binnen een bepaalde bevolking tot het bevolkingsaantal in het midden van de periode. Deze verhouding wordt uitgedrukt in aantal sterfgevallen per 1 000 inwoners en per jaar. Als bron voor de teller geldt het overlijdensbestand, aangelegd op basis van de

overlijdensformulieren. Voor de noemer wordt gebruik gemaakt van de effectieve bevolkingsomvang verstrekt door het Rijksregister. De vroegtijdige mortaliteit wordt berekend door het aantal sterfgevallen van mensen jonger dan 65 jaar in de loop van de bestudeerde periode te delen door het aantal personen jonger dan 65 jaar in de bevolkingsgroep in het midden van de gegeven periode. Ze wordt uitgedrukt in aantal sterfgevallen per 1 000 inwoners en per jaar. Het sterftecijfer per oorzaak wordt berekend door het aantal sterfgevallen te wijten aan één oorzaak in de loop van de bestudeerde periode te delen door het aantal personen in de bevolkingsgroep in het midden van de gegeven periode. Dit cijfer wordt uitgedrukt in aantal sterfgevallen per 100 000 inwoners.

Verouderingsindex: verhouding tussen het aantal ouderen (65 jaar en meer) en het aantal jongeren (0 tot 19 jaar), uitgedrukt in percentage.

Vijfhoek: zone in Brussel die binnen de lanen van de kleine ring ligt. Het is de stad die oorspronkelijk werd beschermd door de stadswallen. De naam van deze zone is afkomstig van de vorm, die het tracé van de oude stadswallen volgt.

Volksklasse: deel van de bevolking dat potentieel het meest kwetsbaar is, met name op financieel vlak, als gevolg van het weinige opgebouwde kapitaal. De volksklasse omvat de arbeiders, maar ook werknemers met de financieel minst vergoede functies en gepensioneerden met een laag pensioen zonder rente. Er is een duidelijk verband tussen financieel kapitaal en cultureel kapitaal, aangezien de laagst opgeleiden doorgaans de minst goedbetaalde banen hebben en vaker worden getroffen door werkloosheid.

Vreemdelingenregister: register van de vreemdelingen die zijn toegelaten of gemachtigd om langer dan drie maanden in België te verblijven, met vermelding van de woonplaats.

Wachtregister: register met de kandidaat-vluchtelingen tijdens de erkenningsprocedure.

Werkende actieve bevolking: de bevolking op de arbeidsmarkt die effectief werkt (een baan heeft).

Werkloosheid: de inactiviteit van een persoon die zich effectief op de arbeidsmarkt bevindt (oud genoeg om op zoek te gaan naar betaald werk).

Werkloosheidsgraad: het aandeel werklozen in de beroepsbevolking. De werkloosheidsgraad wordt gedefinieerd door de verhouding (werklozen)/(werknemers + werklozen).

Werkzoekende: persoon zonder werk die verklaart op zoek te zijn naar een baan of persoon die een werkloosheidsuitkering krijgt (uitkeringsgerechtigde werkzoekende).

WIGW: weduwen, invaliden, gepensioneerden en wezen: deze categorieën genieten onder andere van de verhoogde tegemoetkoming voor geneeskundige verzorging onder bepaalde inkomensvoorwaarden.

COLOFON

AUTEURS:

Université Libre de Bruxelles - IGEAT:
Benjamin WAYENS, Pierre KUMMERT, Gauvain DUMONT

Observatorium voor Gezondheid en Welzijn:
Truus ROESEMS

LAY-OUT:

Centre de Diffusion de la Culture Sanitaire asbl:
Nathalie da Costa Maya

VERTALING:

Brussels Language Services sprl
Centrum voor Maatschappelijke Documentatie en Coördinatie
(CMDC-CDCS) vzw

DEPOTNUMMER:

D/2010/9334/16

VOOR MEER INFORMATIE:

Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad

www.observatbru.be
Myriam DE SPIEGELAERE – 02/552 01 45 –
mdespiegelaere@ccc.irisnet.be

ULB – Institut de Gestion de l'Environnement et d'Aménagement du Territoire (IGEAT)

www.ulb.ac.be/igeat
Benjamin WAYENS – 02/650 50 79 – bwayens@ulb.ac.be

COCOF – Service des Affaires sociales – Cohésion sociale

www.cocof.irisnet.be
Martine BAUWENS – 02/800 84 23 – mbauwens@cocof.irisnet.be
(gewestelijke contracten)
Marie-Pierre DURT – 02/800 81 25 – mpdurt@cocof.irisnet.be
(gemeentelijke contracten)

CBAI – Centre régional d'appui à la politique de cohésion sociale (CRAcs)

www.cbai.be
Alexandre ANSAY – 02/289 71 61 – alexandre.ansay@cbai.be
Jonathan UNGER – 02/289 71 63 – jonathan.unger@cbai.be

Kabinet van de minister, Lid van het College bevoegd voor Cohésion sociale

Philippe STERCKX – 02/506 32 60 – psterckx@picque.irisnet.be

GELIEVE OP VOLGENDE WIJZE NAAR DEZE PUBLICATIE TE VERWIJZEN:

ULB-IGEAT, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn,
Gemeentelijke fiches voor de analyse van lokale statistieken
in het Brussels Gewest, Fiche 13: Gemeente Sint-Gillis,
Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, 2010.

GEMEENTELIJKE FICHES VOOR DE ANALYSE VAN LOKALE STATISTIEKEN IN HET BRUSSELS GEWEST:

Dit instrument voor de analyse van lokale statistieken
bestaat uit verschillende documenten

Gemeentelijke fiches

- 01 Fiche van Anderlecht
- 02 Fiche van Oudergem
- 03 Fiche van Sint-Agatha-Berchem
- 04 Fiche van Brussel-stad
- 05 Fiche van Etterbeek
- 06 Fiche van Evere
- 07 Fiche van Vorst
- 08 Fiche van Ganshoren
- 09 Fiche van Elsene
- 10 Fiche van Jette
- 11 Fiche van Koekelberg
- 12 Fiche van Sint-Jans-Molenbeek
- 13 Fiche van Sint-Gillis
- 14 Fiche van Sint-Joost-ten-Node
- 15 Fiche van Schaarbeek
- 16 Fiche van Ukkel
- 17 Fiche van Watermaal-Bosvoorde
- 18 Fiche van Sint-Lambrechts-Woluwe
- 19 Fiche van Sint-Pieters-Woluwe

Begeleidende documenten

Handleiding
Bronnen en referenties
Gewestelijke fiche

Deze gemeentelijke fiches worden in de twee talen verspreid via de website van
het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn (www.observatbru.be).

De begeleidende documenten zijn in het Frans beschikbaar op de website van
de COCOF (www.cocof.irisnet.be/site/fr/affsoc/cohesion/index-htm/).

Elk document mag worden gekopieerd, mits vermelding van de bron.